

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

12'nci Birleşim 6 Temmuz 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	586
II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	591
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>591:594</i>
1.- İzmir Milletvekili Ümit Özlale'nin, devlet ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine kahvaltının ve öğle yemeğinin ücretsiz verilmesine ilişkin gündem dışı konuşması	591:592
2.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 5 Temmuz 1993'te gerçekleşen Başbağlar katliamına ilişkin gündem dışı konuşması	592:593
3.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Hatay'da deprem sonrasında yapılan çalışmalara ilişkin gündem dışı konuşması	593:594
III.- AÇIKLAMALAR	595,604,631,632
1.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, İmralı'da tecrit olduğuna ilişkin açıklaması	595

2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, deprem bölgesi için aşı kampanyasının ve personel desteğinin vakit kaybetmeden uygulamaya geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	595
3.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in, muhalefet partilerinin haksız ve bilgisizce eleştirdiği sağlık sistemine ilişkin açıklaması	595
4.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Ulusal Süt Konseyinin çiğ süt fiyatını açıklamadığına ilişkin açıklaması	596
5.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Doktor Ekrem Karakaya'nın ölüm yıl dönümüne ve sağlıkta şiddete ilişkin açıklaması	596
6.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 28 Şubat davası kapsamında hâlâ hapiste olan 5 generale ilişkin açıklaması	596
7.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, memur ve emeklinin maaşlarındaki zam beklentisine ilişkin açıklaması	596:597
8.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Karadeniz Ereğli halkının il olma taleplerine ilişkin açıklaması	597
9.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Ergani Belediye Başkanı Ahmet Kaya'nın görevine iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	597
10.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Sağlık Bakanlığının, hekimlerin Hatay'ı terk etmesi için elinden geleni yaptığına ilişkin açıklaması	597:598
11.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Togg'a ilişkin açıklaması	598
12.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, cezaevlerinin, Türkiye'nin en çok kanayan yaralarından biri olmaya devam ettiğine ilişkin açıklaması	598
13.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, yanlış göç politikasına ilişkin açıklaması	598:599
14.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, büyükşehirlerde hissedilen pahalılığa ilişkin açıklaması	599
15.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Uygur Türklerinin maruz kaldığı keyfi ve hukuksuz uygulamalara ilişkin açıklaması	599
16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yeni asgari ücrete ve asgari ücreti enflasyon karşısında korumak için hazırlamış olduğu kanun teklifini TBMM Başkanlığına sunduğuna ilişkin açıklaması	599
17.- Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde olan turizmin incisi Nevşehir'e ilişkin açıklaması	600
18.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Ulusal Süt Konseyinin çiğ süt fiyatını açıklamadığına ilişkin açıklaması	600
19.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, SMA'lı bebeklerin tedavisine ilişkin açıklaması	600
20.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Düzköylüler, Tonyahılar, Vakıfkebirli ve Şalpazarlıların yol sorununa ilişkin açıklaması	601

21.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Twitter'dan açıkladığı ekonomik programa, otomobil fiyatlarındaki artışa ve Türkiye'de otomobil piyasasının iktidar çevrelerinin nemalandığı bir rant mekanizması hâline geldiğine, deprem bölgesindeki binaların kat yüksekliğine, iki yıl önce özelleştirilen Tokat Şeker Fabrikasının çiftçinin ürünü almadığına ve Türkiye'de özelleştirme sonrası hiçbir denetim yapılmadığına ilişkin açıklaması

601:603

22.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in bugün bir "tweet"le açıkladığı ekonomi programına, AKP iktidarının kendisine oy vermeyenleri her türlü yöntemle cezalandırmaya devam ettiğine, Kobani davasında ara kararın verildiğine, Selahattin Demirtaş'ın tahliye edilmeme gerekçesine, siyasi soykırım operasyonlarının devam ettiğine ve Brezilyalı çocukların Birleşmiş Milletlerin ve INTERPOL'ün gündeminde olduğuna ilişkin açıklaması

604:606

23.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecek kanun teklifine, Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığının yayımladığı 2023 Türkiye Uyuşturucu Raporu'na, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'a ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu toplantısına katılan Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Ali Taha Koç'un e-devletteki bilgilerin sızdırılmasıyla ilgili sorulan sorulara verdiği cevaba ilişkin açıklaması

606:608

24.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarlarının gerçekleştirdiklerine, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, enerji alanındaki yatırımlarına, Türkiye Aile Destek Programı'na ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

608:610

25.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

610

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

611:612

27.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

612:613

28.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, Konya Milletvekili Selman Özbayacı'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

631

29.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin-Erdemli-Silifke Otoyolu Projesi'ne ilişkin açıklaması

632

30.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinin tek dersten dolayı mezun edilmediklerine ilişkin açıklaması 632

31.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, terör devleti İsrail'in Filistinlilere karşı yaptığı şiddete ve vahşete, Kur'an'a karşı yapılan alçakça saldırılara zemin hazırlayan İsveç'e ve diğer Batı ülkelerine ilişkin açıklaması 632

32.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Gelecek Partisi milletvekillerinin "Saadet Partisi" adıyla bir grup kurduklarına ve grup olarak taleplerine ilişkin açıklaması 633

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI 604,613

A) ÇEŞİTLİ İŞLER 604

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Malatya'dan gelen muhtarlara "Hoş geldiniz." denilmesi 604

B) ÖNERGELER 613

1.- Başkanlıkça, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden geri çekildiğine (4/5); Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın, İçişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazılarının 5/7/2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazıları (4/6) 613

V.- ÖNERİLER 614,631

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ 614:630,631

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, çiftçimizin sorunlarının çözülmesi ve gelecekte benzer problemlerin yaşanmamasına istinaden yasal düzenlemelerin güçlendirilmesi, planlı ekimlerin etkinleştirilmesi, tarım sektöründe ve buğday üretiminde sorunların belirlenmesi ve bu sorunların çözümleri hakkında gerekli çalışmaların yapılması, ihtiyaç duyulan kaynağın ayrılması amacıyla 6/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Temmuz 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 614:619

2.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve arkadaşları tarafından, İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden imzaya açılması amacıyla 21/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Temmuz 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 620:625

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve arkadaşları tarafından, konut kiralarda yaşanan artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Temmuz 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 625:630,631

VI.- SEÇİMLER**631***A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM**631*

1.- Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

631

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN**DİĞER İŞLER****634***A) KANUN TEKLİFLERİ**634*

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 12)

634

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13)

634

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açılarak beş oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay’ın hukuksuz bir şekilde cezaevinde alıkonulmasına ve halk iradesinin gasbedilmesine,

Gaziantep Milletvekili Seveda Karaca Demir, yoksulluğa ve eğitimin tüm kademelerinde bir öğün yemeğe,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, Denizli’nin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mehmet Başkan, Nasrettin Hoca’nın vefatının 738’inci yılına,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, çiftçilere tarımsal sulamayla ilgili elektrik faturalarının gönderilmesine,

İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz, döviz cinsinden borçları olan bursiyerlere,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, 7433 sayılı Kanun’la kadroya geçen fakat eş durumu tayini yapılmayan memurların yaşadığı mağduriyete,

Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu, Toprak Mahsulleri Ofisinin başlattığı randevulu alım sistemine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, deprem bölgesindeki kaskosuz ve pert olmuş araçların tazminine,

Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ, Ağrı ili Patnos ilçesinde Devlet Su İşleri tarafından yapımı başlatılan su arıtma tesisine,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, kamu mühendislerinin sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer, Cumhurbaşkanlığı tarafından Kamu Yatırım Programı’na alınmayan Sefaköy-Beylikdüzü metrosuna,

Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit, her gün biraz daha toplumu tehdit eden bireysel silahlanmaya,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Giresun ilinde son yıllarda acı sonuçlar doğuran sel felaketlerine,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, Bursa’nın Büyükorhan ilçesi Karaağz Mahallesi’nde muhtar ve mahalle derneği tarafından “Dine uygun değildir.” gerekçesiyle getirilen yasaklara ve Niğde’de 15 yaşında bir kız çocuğunun sosyal medya hesabından yaptığı paylaşıma,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, 12 Ağustos 2022 tarihinde çıkarılan Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği’ne,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, akaryakıt fiyatlarına arka arkaya gelen zamlara,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, memur maaşında alt sınırı belirleyen kanun teklifine,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, görev yaptığı hastanede uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybeden Doktor Ekrem Karakaya’nın ölüm yıl dönümüne ve sağlıkta şiddet nedeniyle şehit olmuş tüm sağlıkçılara,

İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı, infazların sudan bahanelerle yakılmasına,

Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız, 3'üncü Avrupa Oyunları'ndan başarı gösteren genç sporculara ve antrenörlerine,

Kars Milletvekili Adem Çalkın, Kars'ın Akyaka ilçesinde 26/6/2023 günü yaşanan şiddetli dolu yağışına,

İstanbul Milletvekili Nurettin Alan, Erzincan Başbağlar katliamının yıl dönümüne,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Çin'in Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de barışçıl gösteri yapan Doğu Türkistanlı soydaşlara kanlı müdahalesinin 14'üncü yıl dönümüne, Antalya'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne, PKK'nın sözde Irak istihbarat sorumlusu Celal Kaya'nın etkisiz hâle getirilmesine, LGS tercih döneminin başladığına, Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın basın toplantısındaki açıklamasına, TÜİK'in bugün açıkladığı enflasyon rakamlarına, AK PARTİ Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan memur maaşlarıyla ilgili kanun teklifine ve AK PARTİ Hükümetinin yaptığı yanlış politikaların bedelini vatandaşın ödediğine ve ödeyecek olmasına,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Başbağlar ve Urumçi katliamlarının yıl dönümlerine, Diplomat Osman Köse'ye yönelik suikastı azmettirdiği bilinen ve Irak'ın kuzeyinde sözde istihbarat sorumlusu olduğu ifade edilen terör elebaşının etkisiz hâle getirilmesine ve bugün Meclise verilen kanun teklifine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, bugün Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilen torba yasa teklifine, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına, çiftçi mağduriyetinin giderek büyüdüğüne, cezaevinde bulunan Nudem Durak'ın özgürlüğüne kavuşması için düzenlenen kampanyaya ve Bitlis Valiliğinin ilan ettiği sokağa çıkma yasağına,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Başbağlar katliamının yıl dönümüne, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına, TÜİK verilerine göre yapılan zamlara, memura seyyanen verilecek 8 bin liralık zamma, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen torba yasaya, halkın ek vergi ödeyecek durumda olmadığına ve bu iktidarın dış politikada da tuhafıklarına devam ettiğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, mütefekkir ve şair Erdem Bayazıt'ın ölüm yıl dönümüne, Başbağlar katliamının 30'uncu yıl dönümüne, enflasyona hiçbir toplum kesimini ezdirmediklerine ve ezdirmeyeceklerine, deprem bölgesinde yaşanabilir kentler oluşturma noktasındaki azim ve kararlılıklarına, Meclis Başkanlığına sundukları yasa teklifine ve Türkiye'nin dış politikadaki başarıları sonucunda Cumhurbaşkanının Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının;

İçişleri Komisyonunun,

Plan ve Bütçe Komisyonunun,

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun,

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun,

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkereleri kabul edildi.

İYİ Parti Grubunun, 5/7/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılardan kaynaklanan demografik risklerin yıkıcı, siyasi, ekonomik ve sosyal sonuçlarının engellenmesi ve ortaya çıkan asayiş sorunlarının nihai bir çözüme kavuşturulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Yeşil Sol Parti Grubunun, 5/6/2023 tarihinde Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki ve arkadaşları tarafından, Kobani davasındaki hukuka güveni zedeleyici sürecin yarattığı zararların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 21/6/2023 tarihinde Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, Türkiye Tek Yürek kampanyasında toplanan bağış miktarının ve bunların kullanıldığı yerlerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 11, 12, 13, 14, 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 ve 32 sıra sayılı Kanun Teklifleri ile 6 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi’nin bu kısmın sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26 ve 27 Temmuz 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Mersin Milletvekili Ali Bozan’ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım, Türkiye’nin 1990’lı yıllarına,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, İskenderun’un kurtuluşunun 85’inci yıl dönümüne,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, memur ve emeklilerinin maaşlarında yapılacak düzenlemeye,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, Çeşmeli-Taşucu Otoyol Projesi’ne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven’in Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında ve Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün yaptığı açıklaması sırasında Yeşiller ve Sol Gelecek Partisine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında MHP Genel Başkanına ve Milliyetçi Hareket Partisine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Yeşiller ve Sol Gelecek Partisine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 11) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2’nci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 12),

3’üncü sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris’te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 13),

Görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın’ın 11 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in 11 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları, Başbağlar katliamı anlaşılmadan, anılmadan, Sivas katliamının anlaşılamayacağına, anılamayacağına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, bugün Meclise sunulan 17 maddelik kanun teklifine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Maltepe Belediyesine silahlı saldırı düzenlendiğine,

İstanbul Milletvekili Erkan Baş, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay’ın özgürlüğüne kavuşması için Hatay halkının yarın oturma eylemi gerçekleştireceğine, kendilerinin de Genel Kurulu terk etmeyerek bu eyleme destek vereceklerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Alınan karar gereğince, 6 Temmuz 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.16'da birleşime son verildi.

Gülizar BİÇER KARACA

Başkan Vekili

Muhammed ADAK

Mardin

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

6 Temmuz 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Muhammed ADAK (Mardin)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, devlet ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine kahvaltı ve öğle yemeğinin ücretsiz verilmesi hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Ümit Özlale’ye aittir.

Buyurun Sayın Özlale. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İzmir Milletvekili Ümit Özlale’nin, devlet ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine kahvaltının ve öğle yemeğinin ücretsiz verilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizdeki bu ilk konuşmama cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “Çocukları sağlıklı ve bilgili yetiştirilmeyen uluslar, temeli çürük binalar gibi çabuk yıkılırlar.” sözüyle başlamak istiyorum. Maalesef bugün Ata’mızın bu önemli sözünü unuttuğumuz bir dönemden geçiyoruz; hepimizin içini acıtan, içini yakan bir çocuk yoksulluğuyla karşı karşıyayız.

Şimdi size bazı istatistikler vereceğim: TÜİK verilerine göre, bizzat Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ülkemizde her 100 çocuktan 22’si yoksullukla boğuşuyor. OECD verilerine göre yoksul çocuk sayısında son 2’nci sıradayız. Yüksek gıda enflasyonu yaşadığımız bu dönemde çocuk yoksulluğu giderek artıyor. Bakın, bugün TÜİK verilerine göre çocuklarımızın yüzde 62,4’ü yani her 3 çocuğumuzdan 2’si karnını sadece makarna ve ekmekle doyurabiliyor; bugün, et, balık ve tavuğa aynı anda erişebilen çocuklarımızın oranı ise sadece yüzde 12,7. Dolayısıyla sonuç olarak bugün, ülkemizde tam 7 milyon yoksul çocuk var. 7 milyon yoksul çocuğu size şöyle ifade edeyim: İrlanda, Danimarka, Norveç, Hollanda gibi ülkelerin toplam nüfusundan daha fazla bu ülkede yoksul çocuk var. Şimdi, bu, hepimizin içini yakıyor siyasi partilerden bağımsız olarak.

Biz, bu çocuk yoksulluğunu azaltmak için ne yapabiliriz? Geçmiş dönemde bir program önermiştik. Ben, önümüzdeki dönemde Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine bu programın girmesini hepinizden rica ediyorum. O da şuydu: Okulda ücretsiz yemek programı. Bakın, bugün, biz devlet okullarında 15 milyondan daha fazla çocuğumuza bedava kahvaltı ve öğle yemeği verirken biraz önce bahsettiğim çocuk yoksulluğunu geriye çevirebiliriz.

Bu programın bütçeye konması ve uygulanması hâlinde bakın neler olacak: Okul öncesi çağıda 235 bin, okul çağıda ise tam 1,9 milyon çocuğumuz hastalanmayacak. Okula henüz gitmeyen 10 çocuğumuzdan 1’i artık okulda yemek olduğu için kaydolacak, böylece okullaşma oranımız artacak. Çocuklarımız düzenli ve dengeli beslendiği için eğitimlerinde çok daha başarılı olacak, öğrenme yoksulluğu problemini azaltmış olacağız. Bu proje, beraberinde yeni iş olanakları getirecek, tam 720 bin yeni istihdamla beraber hem yoksulluğumuz yüzde 1,5 azalacak hem de aynı zamanda kadın işsizliği üçte 1 oranında azalacak. Okulda yemek programında gıdayı, biz, yerel çiftçilerden, kooperatiflerden

tedarik edersek kooperatiflerimiz güçlenecek, tarımımız kalkınacak ve daha önemlisi, anneler ve babalar artık çocuklarına harçlık vermek zorunda kalmayacakları için aile bütçesi rahatlayacak; tam 1,6 milyon insanımız yoksulluktan kurtulacak.

Şimdi, biz, bu programın hesabını yaptık yani biz, sayısı 15 milyondan daha fazla olan, devlet okulunda okuyan öğrencilerimize bedava kahvaltı ve öğle yemeği verirse bunun bütçesi önümüzdeki dönem yap-işlet-devret projelerine verilecek olan paranın yarısından bile az. Dolayısıyla, burada bütçeyi yormayacak, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini yormayacak bir programdan bahsediyoruz.

Ben buradan hem siyasi partilerimize hem de Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerine seslenmek istiyorum: Gelin, önümüzdeki dönem bütçesine okulda ücretsiz yemek programını dâhil edelim; biz İYİ Parti olarak bu programa her koşulda destek vermeye hazırız çünkü hiçbir çocuğumuzun sınıfa aç girmesine gönlümüz razı olmuyor.

İkinci nokta da şu: Türkiye’de artan sayıda çocuk işçi problemiyle karşı karşıyayız. Bakın, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin 2022 raporlarına göre Türkiye’de en az 2 milyon çocuk işçi var, bu sayı yazın 5 milyona kadar çıkabiliyor. Bu çocuklarımız, çocuk işçiler çoğu zaman çok zorlu ve tehlikeli koşullarda çalışmaya zorlanıyorlar. Her ne kadar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız 2022 Faaliyet Raporu’nda çocuk işçiliğiyle mücadele için çeyrek milyar lira ayırdığını söylese bile TÜİK verileri başka bir hikâye anlatıyor. O hikâye de şu: Son bir yılda 15-17 yaş arasındaki çocuk işçi sayısında tam 102 bin artış var yani biz geçen sene 15-17 yaş arasındaki 102 bin çocuk işçinin daha emek piyasasına güvencesiz bir şekilde girmesine tanıklık etmiş durumdayız. İşte o yüzden diyoruz ki: Bizim, çocuk işçiliğiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Bir dakika yok mu?

BAŞKAN – Gündem dışında yok.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Tamam.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, 5 Temmuz 1993’te gerçekleşen Başbağlar katliamı hakkında söz isteyen Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman’a ait.

Buyurun Sayın Karaman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman’ın, 5 Temmuz 1993’te gerçekleşen Başbağlar katliamına ilişkin gündem dışı konuşması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen değerli vatandaşlarım, sevgili Erzincanlı hemşehrilerim; hepimizi en içten dileklerle selamlıyorum.

İçimizde yumru yumru acımız, yüreğimizde otuz yıldır dinmeyen sızımız Başbağlar katliamının 30’uncu yıl dönümünde tüm şehitlerimizi saygı ve hürmetle anıyor, Allah’tan rahmet diliyorum. Bunca yıla rağmen acısı dinmeyen kıymetli ailelerine sabır ve metanet diliyorum ve en derin saygılarımı sunuyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, bildiğiniz gibi, dün, 5 Temmuz 1993 tarihinde meydana gelen Başbağlar katliamının 30’uncu yıl dönümüydü. Her yıl olduğu gibi bu yıl da iktidarı muhalefetiyle, Alevi’siyle Sünni’siyle, Türk’üyle Kürt’üyle tüm Erzincan tek yürek, birlik ve beraberlik içerisinde Erzincan’ın Kemaliye kazasına bağlı Başbağlar köyündeydik. Erzincan Valimiz, 3’üncü Ordu Komutanımız, komutanlarımız, CHP Erzincan Milletvekilimiz, CHP Tokat Milletvekilimiz, Erzincan Belediye Başkanımız, AK PARTİ, MHP, CHP il başkanları başta olmak üzere birçok partinin il ve ilçe başkanları ve temsilcileri, Erzincan Kemaliye başta olmak üzere çevre il ve ilçelerden gelen kaymakamlarımız,

siyasi parti temsilcilerimiz, belediye başkanlarımız, STK başkanlarımız, muhtarlarımız ve en önemlisi Başbağlar ve çevre köylerden gelen canlarımızla hep birlikte Başbağlar'daydık. Erzincan Milletvekili olarak bu anma törenine katılan, bizi yalnız bırakmayan herkese Gazi Meclisimizin kürsüsünden teşekkür ediyorum. Katliamdan ölü numarası yaparak yaralı olarak kurtulan Başbağlar köyümüzün kıymetli muhtarı, aradan otuz yıl geçmesine rağmen, açılış konuşmasında titrek sesiyle bu canice saldırıyı sanki yeni olmuş gibi içindeki öfke ve hüzne karşılık anlattı.

Değerli milletvekilleri, 2 Temmuz günü Sivas'ta canları hedef alan tezgâh, yüreklerimizi dağladı. Üç gün geçmeden Başbağlar katliamı çok daha kallesçe ve acımasızca devam etti ve ülkemiz insanını yasa boğdu. 33 masum insan her şeyden habersiz günlük rutin işlerindeydi. Bir akşam namazı sonrası karanlık gibi çöktü zalimler, camide Allah'ın huzurundan ayrılan masumlar şehadete kavuştular. Hain terör örgütü PKK tarafından köy meydanında diri diri yakılan vatandaşlarımız, tarihî bir acının vesikası oldular. Köyün her şeyden habersiz tüm masumiyetiyle devam eden hayatına kabus gibi çöktü kara kalpli vicdansızlar, insan öldürmeyi meslek edinen teröristler, insan olmayı çoktan unutmuş, şeytanı bile kıskandıran zalimler, niçin olduğunu bile anlamayan masumlara kurşun yağdıran, evlerini yıkarak cehenneme çeviren caniler, suçsuz masumlara ölüm kusanlar, evleriyle birlikte içindeki kadınları da yaktılar; asla emellerine ulaşamayacak ve kirli dünyalarında kaybolup gidecekler. Herkes bilsin ki AK PARTİ olarak teröre ve masumların katline inat her türlü canlı katliamına karşı olacağız, ölümüne hayatı savunacağız, masum bütün bir yaşamı savunacağız. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde eski Türkiye klasiği olan zulüm ve katliam sahnelerine artık yer kalmamıştır, kalmayacaktır inşallah.

Kıymetli milletvekilleri, bu milletin düşmanları bilmeli ki Anadolu irfanı güçlüdür; ayrık otlarına, terör sevicilere meydan bırakmayacaktır. Türkiye üzerinde kötü emelleri olanlar; ülkenin dini, mezhebi, fay hatlarıyla oynayanlar dün olduğu gibi yine sukutuhayale uğramaktan kurtulamayacaklardır. Geçen otuz yıl göstermiştir ki bu milletin derin irfanı, hileli tuzaklarını başlarına geçirmiş ve bundan sonra da geçirecektir.

Erzincan dostluğun, kardeşliğin ve hoşgörünün şehridir. Erzincan yiğidin harman olduğu yerdir. Erzincan halkı kadirşinas ve kahraman otağıdır. Erzincan halkı, yüreği vatan aşkıyla çarpanların yurdudur.

Değerli milletvekilleri, 2021 yılında takibimizle, yeni delillerle Erzincan Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yeniden mahkeme açılmış ve süreç hâlâ devam etmektedir. Katliamdan sonra bu bölgeye yapılan hizmetler dolayısıyla başta Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve son Başbakanımız, Genel Başkan Vekilimiz Sayın Binali Yıldırım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Gündem dışında ek süre yok.

SÜLEYMAN KARAMAN (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Hatay'da deprem sonrasında yapılan çalışmalar hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaşıkçı. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Hatay'da deprem sonrasında yapılan çalışmalara ilişkin gündem dışı konuşması

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dün İskenderun, bugün de Kırıkhan ilçemizin düşman işgalinden kurtuluşunun 85’inci yıl dönümü. Aradan geçen seksen beş yılda Hatay, ana vatanın ayrılmaz ve eşsiz bir parçası olmuştur. Ülkemizin her alanda gelişmesinde Hatay’ımızın büyük bir katkısı olmuştur. Öyle ki Hatay, deprem öncesi uzun süre ihracatta ilk 10 il içerisinde yerini muhafaza etmiş ve ilk 5’in içerisine girmeyi hedeflemiştir.

Ana vatana katılma yönünde tüm Hataylılar tarihte eşine az rastlanır bir vatanseverlik göstererek mücadele vermiş ve nihayetinde bunu Büyük Atatürk liderliğinde başarmıştır. Hatay’ın Türkiye’nin eşsiz bir parçası olma yönündeki direncini yansıtmak için tarihten bir anekdotu sizlerle paylaşmak istiyorum

İşgal yıllarında Amerika’dan İskenderun’a bir heyet gelir. İskenderun ilçemizde Türk heyetiyle bir görüşme planlanır. Amerikalı heyet sözcüsü Türk heyetine “Söyleyin bakalım, bundan sonra hangi ülkenin idaresi altında yaşamak istersiniz?” diye sorar. Türk heyeti, Amerikalı heyetin söyledikleri karşısında oldukça sinirlenir “Biz Türk’üz ve tabii olarak da kararımız, Türklerin idaresi altında yaşamak.” diye cevap verirler. Bunun üzerine Amerika heyeti, biraz da alaycı bir şekilde “Türklerin başında onca iş varken size gelemezler.” deyince, Türk heyeti başkanlığını yapan merhum Türkmenzade Ahmet Ağa “Madem Türkler bize gelemiyor, o zaman biz Türklere gideriz.” cevabını verir. İşte, bu duruş, bu inanç ve kararlılık, bugün, bizleri ana vatana bağlayan yolu açmış ve Hatay’ı kıyamete kadar ana vatanın parçası yapmıştır.

Bu vesileyle, Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Millî Mücadele kahramanlarımızı, Hatay’ın Türkiye Cumhuriyeti’nin ayrılmaz bir parçası olma iradesini ortaya koyan Hatay Millet Meclisinin üyelerini, tüm şehitlerimizi, gazilerimizi rahmetle ve minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, sürem çok az. Hatay’da deprem sonrası yapılan çalışmalarla ilgili söz almış bulunmaktayım aslında ancak bu kısa sürede şunu ifade etmek istiyorum: Hatay’da ve 11 ilimizde yaşanan felaketin sonucunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının hemen deprem sonrasında Hatay’la ilgili bir hasar tespit çalışması oldu. Hatay’da deprem öncesi 911 bin bağımsız bölüm olduğunu, bu bağımsız bölümler içerisinde konut, iş yeri ve diğer yapıların bulunduğunu dolayısıyla deprem sonrası yapılan hasar tespit çalışmaları neticesinde de 911 bin bağımsız bölümün toplam yüzde 71’inin hasar aldığı ortaya çıktı. Değerli milletvekilleri, yüzde 71 çok büyük rakam dolayısıyla Hatay’ımızda şu an yapı stokumuzun neredeyse dörtte 1’i ya yıkılmış ya da ağır hasarlı olarak yıkılmak üzere. Deprem öncesi 1 milyon 686 bin 43 vatandaşımızın yaşadığı ilde depremin yıkıcı etkisiyle 23.453 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 50.641 vatandaşımız da yaralanmış. Yine, deprem neticesinde Hatay nüfusunun yüzde 50’si yer değiştirmiş; 400 binin üzerinde vatandaşımız Hatay dışına göç etmiş, 400 bin vatandaşımız da Hatay içerisinde yerlerini değiştirmişlerdir.

Peki, deprem sonrası ne yapılıyor? Şu an vatandaşlarımızın geçici olarak barınmalarını sağlamak üzere 41.538 tane konteyner kuruldu. Burada 120 binin üzerinde vatandaşımız yaşamını devam ettiriyor ve 43 bin vatandaşımız da çadır kentlerde yaşamına devam ediyor.

Bunun dışında, bizler Milliyetçi Hareket Partisi olarak ve Sayın Genel Başkanımız bu meseleyi siyasetüstü bir mesele olarak görüyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi geçtiğimiz hafta deprem bölgesi inceleme heyeti oluşturdu. 7 milletvekilimizle birlikte deprem bölgelerini gezeceğiz, hem vatandaşlarımızı dinleyip hem de devletimizin yapmış olduğu tüm çalışmaları yakinen görüp daha sonra da inşallah önümüzdeki haftalarda da yapılan çalışmalarla ilgili, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde sizlere detaylı bilgiler vereceğiz.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Ömer Öcalan, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, İmralı'da tecrit olduğuna ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, yeni göreviniz hayırlı olsun.

Ben Urfa Milletvekili Ömer Öcalan. Geçen hafta İmralı'daki tecrit Türkiye gündeminde gündemleşti, maalesef bir gazeteci de tutuklandı.

Şimdi ben burada açık bir şekilde belirtiyorum: Yirmi sekiz aydır biz İmralı'da hem aile olarak hem avukatları olarak Sayın Abdullah Öcalan'ı ziyaret edemiyoruz. Eğer bir hukuk devletiyse, eğer bu ülkede bir İnfaz Kanunu varsa, eğer bu ülkede yasa varsa, Anayasa varsa, insan hakları varsa kanunlara riayet edilmesi lazım. Burası bu ülkenin Meclisidir; kanunlar buradan çıkar, yasalar buradan çıkar. Hükûmete ve yürütmeye düşen bu kanunları uygulamaktır. İmralı'da tecrit vardır, ailesinin ve avukatlarının İmralı'ya gidip ziyaret etmesi engellenmektedir. Hükûmet, yürütme âdeta yasa dışı hareket etmektedir.

Biz tecridin var olduğunu her yerde dile getireceğiz.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Güzelmansur....

2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, deprem bölgesi için aşı kampanyasının ve personel desteğinin vakit kaybetmeden uygulamaya geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatay'da deprem nedeniyle içme ve kullanma suyu yetersizliği, seyyar tuvalet ve duş eksikliği ve kemirgen, haşere ve sivrisinek sayısındaki patlamayla salgın hastalıklar tehlikesi kol geziyor. Bakın, şu anda Hatay'da tüm aşılarda, özellikle Antakya, Defne, Kırıkhan, Hassa ve Samandağı ilçelerinde yapılan aşı oranları yüzde 60 civarında. Bulaşıcı hastalıkların salgın yapmasını engellemek için bu oranın yüzde 90'ın üstüne çıkması lazım. Sağlık Bakanlığının Hatay'a ve deprem illerine özel bir aşı kampanyası düzenlemesi gerekiyor. Deprem bölgesine özel bu aşı kampanyasında bölgeye personel desteği sağlanması lazım.

Sağlık Bakanına sesleniyorum: Aşı kampanyasını ve personel desteğini vakit kaybetmeden uygulamaya geçirin, zaten hastanelerimiz çok yetersiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Orhan Ateş...

3.- Bayburt Milletvekili Orhan Ateş'in, muhalefet partilerinin haksız ve bilgisizce eleştirdiği sağlık sistemine ilişkin açıklaması

ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanlığı seçimi ikinci turunda rekor oy oranıyla Sayın Cumhurbaşkanımıza desteklerini sunan tüm Bayburtlu hemşehrilerim adına Gazi Meclisimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Muhalefet partilerinin haksız ve bilgisizce eleştirdiği sağlık sistemimiz sayesinde sadece 2021 yılında 650 bin yabancı ülke vatandaşı ülkemizde sağlık turizmi hizmeti almış ve buradan elde edilen gelir yaklaşık 50 milyar TL tutarındadır. 2022 yılında toplam 1 milyon 260 bin yabancı ülke vatandaşı sağlık hizmeti almış, ülkemize gelmiş ve buradan elde edilen gelir 57 milyar TL tutarındadır. Bu veriler ışığında, sağlık çalışanlarımızın ülkemizi terk ettiği iddiası gerçeği yansıtmamakla birlikte birçok yabancı ülke vatandaşı sahip olduğumuz sağlık altyapısı ve insan gücünden faydalanmak için ülkemize gelip sağlık hizmeti almaktadırlar.

Bu vesileyle, Sayın Cumhurbaşkanımıza tüm sağlık çalışanlarımız adına şükranlarımı sunar, yüce Meclisimizi saygıyla sevgiyle selamlarım.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Tahtasız...

4.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Ulusal Süt Konseyinin çiğ süt fiyatını açıklamadığına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, süt üreticimiz zam hükûmetine sesleniyor: Sütün litre fiyatı köylüde 9 lira 75 kuruş, çiftliklerde 10 lira 30 kuruş, marketlerde ise 25 lira. 1 kilo kesif yemin fiyatı en düşük 8 lira, kaba yem fiyatı çok daha pahalı. Süt ve yem paritesine göre 1 litre süt 1,5 kilo yem almalıdır. Bu yapılmadığı takdirde damızlık inekler kesime gitmeye devam edecek. Damızlık ineklerin kesime gitmesi demek, süt arzının azalması, süt tozu ithalatının önünün açılması ve süt ürünlerine peşi sıra zamlar gelmesi demektir, büyükbaş hayvan üretiminin durması ve et fiyatlarının artması demektir. Ulusal Süt Konseyi sekiz buçuk aydır çiğ süt fiyatını açıklamıyor, neyi bekliyor? Girdi maliyetleri yüzde 60 arttı ama süt üreticisi sekiz buçuk aydır 10 liradan süt satıyor. Üreticiyi tatmin edecek fiyatı açıklamak için neyi bekliyorsunuz? Damızlık hayvanların birer birer kesime gitmesi işinize mi geliyor?

BAŞKAN - Sayın Barış Bektaş...

5.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Doktor Ekrem Karakaya'nın ölüm yıl dönümüne ve sağlıkta şiddete ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Temmuz 2022'de Konya Şehir Hastanesinde görevi sırasında katledilen Doktor Ekrem Karakaya'yı ölüm yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyorum.

Sağlık çalışanlarının uğradığı şiddete ilişkin her ne kadar yasal düzenleme yapılmış olsa da şiddet eylemleri devam etmektedir. Bu şiddet eylemlerinin yanı sıra, sağlık çalışanlarının gelişmiş ülkelerdeki meslektaşlarıyla aynı nitelikte çalışma koşullarına sahip olmadığını ve kadrolarının farklı durumlarda bulunması nedeniyle özlük haklarında bir eşitsizliğin söz konusu olduğunu hatırlatmak isterim. Saymakla bitmeyecek bu sorunlarının çözülmesi ve bir sağlık çalışanının daha Doktor Ekrem Karakaya'nın kaderini yaşamaması için sağlıkta şiddeti önleme noktasında gerçekçi ve kalıcı adım atılması gerektiğini dikkatinize sunarım.

BAŞKAN – Sayın Özgür Ceylan...

6.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 28 Şubat davası kapsamında hâlâ hapiste olan 5 generale ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, FETÖ'nün sahte delillerle başlattığı kumpas davalarından olan 28 Şubat davası tek adam rejiminin yargı üstünde oluşturduğu vesayetle sürdürülmüş ve Türk Silahlı Kuvvetlerine yıllarca hizmet eden, yaş ortalamaları 80'in üzerinde emekli paşalar Adli Tıp raporlarına rağmen cezaevinde tutulmaya devam ediliyor. Adli Tıp, cezaevinde bulunan emekli komutanlarımızdan Orgeneral Çetin Doğan, Fevzi Türkeri ve Tümgeneral Cevat Temel Özkaynak'a “kocama hâli” raporu verdi ancak iktidar generallerin tahliyesini gerektiren raporu görmezden gelmeye devam ediyor. Emekli Tümgeneral Erol Özkasnak ve emekli Korgeneral Yıldırım Türker için ise kronik hastalıkları kabul edilmekle beraber “kocama hâli” raporu verilmemiştir. Sivas katliamı sanıkları, Hizbullah hükümlüleri serbest bırakılırken yaşı ilerlemiş 5 generalin cezaevinde tutulmaya devam edilmesi Türk halkının vicdanında kabul görmez.

BAŞKAN – Sayın Ersin Beyaz...

7.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, memur ve emeklinin maaşlarındaki zam beklentisine ilişkin açıklaması

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Biz İYİ Parti olarak 27'nci Dönemde de en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesinde olmasını savunmuştuk ancak iktidar bu düzenlemeye bir türlü yanaşmadı. Hem TÜİK verilerinin hem de iktidarın adaletsiz zam ve maaş artışlarındaki düzensizliğin alt gelir grubundaki birçok vatandaşımızın gelir seviyesini ve alım gücünü daha da zora soktuğu ortadadır. Emekliye, memura zam vermeden verginin nasıl alınacağını açıklayan iktidar vatandaşımızın gururu ve vicdanıyla alay etmemelidir.

Hayat pahalılığından bunalan vatandaşlarımız “Maaşım acaba kaç lira olacak?” diye düşünürken ne kadar kesinti yapılacağı, ne kadar vergi ödeneceği gündeme oturmuştur. Emeklilerimizin en büyük meşguliyeti belki de hangi ürün hangi markette ucuz diye gezmek. Emeklilerimiz yapılacak zamların sosyal hayatlarına, ekonomik düzenlerine bir nefes aldırmasını bekliyorlar. Başımızın tacı olan büyüklerimizin güzel bir ifadesi var, “nimet külfet dengesi” diyorlar. Tüm emeklilerimizin yanında yüksek prim ödeyenlerimiz de refah payından aynı oranda faydalanmak istiyorlar.

BAŞKAN – Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul...

8.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Karadeniz Ereğli halkının il olma taleplerine ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin “100'üncü Yılda 100 İl” Projesi açıklaması, il olmayı hedefleyen ilçelerin kamuoyunda heyecan ve beklenti yaratmıştır. Bu açıklamayla birlikte Karadeniz Ereğli halkı da il olma taleplerini tekrar gündeme getirme fırsatı yakalamıştır. İlimizin nüfus olarak en büyük ilçesi olan Karadeniz Ereğli'nin Zonguldak iline ekonomik olarak da siyaseten de katkısı büyüktür. Ben Karadeniz Ereğli'den yetişmiş bir siyasetçi olarak Ereğli'nin il statüsünü kazanması konusunda ilçemizin ekonomik, demografik ve siyasi yapısının değerlendirilmesi sonucunda il olmayı hak ettiğinin ortaya çıkacağını düşünüyorum. Bu konunun yerel seçimler sonrasına bırakıldığıyla ilgili duyumlar almaktayız. Bu konu sadece bir seçim kampanyası olarak gündeme getirilip halkın beklentileri boşa çıkarılmamalı ve sonuçlandırılmalıdır. Sayın Devlet Bahçeli'nin açıklamasındaki gibi bir çalışma olursa il olması düşünülen ilçelerin arasında Karadeniz Ereğli de değerlendirilmelidir. Nihai karar, bu gündemi ortaya atan iktidarın temsilcilerindir.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Kamaç...

9.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Ergani Belediye Başkanı Ahmet Kaya'nın görevine iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türk tipi Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminin röntgeni niteliğindeki bir hukuki olayı dile getireceğim bugün. Ergani Belediye Başkanı Sayın Ahmet Kaya 31 Mart seçimlerinde halkın iradesi ve demokrasinin namusu olan sandıktan çıktı fakat Süleyman'ın istediği bir göz, Tayyip iki göz verdi; 23 Mart 2020'de yerine kayyum atandı. Yargılanan Belediye Başkanımız 30 Mart 2021'de kesinleşmiş kararla beraat etti fakat Valiliğin usulsüz itirazıyla istinafa taşındı. 22 Nisan 2023'te istinaf da beraat kararı verdikten sonra Ahmet Kaya görevine iade edilmedi.

Biz, şimdi diyoruz ki: Ya Ergani halkının iradesine ve hukuka saygı duyun, Ahmet Kaya'yı görevine iade edin ya da “Türkiye hukuk devletidir.” söyleminizden dolayı halktan ve Genel Kuruldan özür dileyin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Sevdâ Karaca Demir...

10.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Sağlık Bakanlığının, hekimlerin Hatay'ı terk etmesi için elinden geleni yaptığına ilişkin açıklaması

SEVDÂ KARACA DEMİR (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sağlık Bakanlığı görünen o ki hekimler Hatay'ı terk etsin diye elinden geleni yapıyor. Bakanlık Hatay'a olan hekim ve sağlık çalışanı desteğini bir aydan fazladır kesmiş durumda, sanki her şey normale dönmüş gibi depremzede hekim ve sağlık çalışanlarını tam gün normal mesaiye çağırıyor, deprem bölgesinde hekimlerden de performans bekliyor. Sağlık Bakanlığı birçok yakını, evini barkını,

birikimini kaybeden ama hâlâ hizmet vermek için kentte kalan personeline deprem bölgesi dışında çalışan personelin üçte 1'i kadar ek ödeme yapıyor, sebep ise performans kriterleri. Hastanelerde ameliyat yapmak, doğum, sezaryen yapmak, hasta yatırıp takip etmek bile mümkün değilken performans kriterleri nasıl sağlanacak? Bu sorunun derhâl çözümü için sağlık emekçilerinin taleplerine Sağlık Bakanlığının kulak vermesi gerekiyor. Hatay'ı da Hatay halkını da böyle bir sorunla yüz yüze bırakmak, onları hayatta kaldıkları için aslında bir kere daha ölüme mahkûm etmektir.

BAŞKAN – Sayın Müzeyyen Şevkin...

11.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Togg'a ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçimler öncesi bir Togg furyasıydı gidiyordu, Sayın Bakanlar birer birer Togg araçlarıyla gösteri yapmaya başladılar. Son olarak o kadar ileriye gittiler ki bir belediye başkanı elektrikle çalıştığını bildiğimiz Togg aracını egzoz muayenesine götürdü. Seçim geldi geçti; peki, şimdi Togg makam araçlarından bir anda neden vazgeçildi? Bakıyoruz, BMW'ler, Mercedes'ler, Audi'ler makam aracı olarak kullanılıyor. Ayrıca, en düşük modeli 955 bin lira olan Togg'un fiyatı 1 milyon 207 bin liraya çıkarak zaten alım gücü düşük olan insanlar tarafından tamamen alınmaz hâle geldi. Togg'un fabrikası nerede, Togg'un satışı neden yapılmıyor, bu araçların kaç parçası ithal ediliyor; yetkililer lütfen bunlarla ilgili bize bilgilendirme yapsınlar. Yanlış anlaşılmasın, yerliye ve millîye karşı değil ama sadece afişlerde kalan, bir reklam kampanyası olarak kalan yapı istemiyoruz.

BAŞKAN – Sayın İskender Bayhan...

12.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, cezaevlerinin, Türkiye'nin en çok kanayan yaralarından biri olmaya devam ettiğine ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Cezaevleri Türkiye'nin en çok kanayan yaralarından biri olmaya devam ediyor. Politik düşünceleri ve faaliyetleri nedeniyle haksız yere içeride bulunan binlerce tutuklu ve hükümlü arkadaşımız, dostumuz ve yoldaşımız var; birçoğu yaşadıkları kronik sağlık sorunları konusunda gerekli tedavileri alamıyor. Adana Yüreğir İlçe Başkanımız Ferit Kilis, ölüm riski taşıyan ağır sağlık sorunlarına rağmen Adana Kürkcüler F Tipi Cezaevinde tutuluyor. Yine, Çanakkale Ayvacı ilçe yöneticimiz Aytekin Bulut'a tutuklu bulunduğu Tekirdağ Muratlı Cezaevinde düzenli kullandığı ilaçlar bile verilmiyor. Siyasi düşünceleri ve faaliyetleri nedeniyle insanların cezaevlerinde rehin tutulması kabul edilemez. Bu yetmiyormuş gibi, yaşadıkları sağlık sorunlarını daha da ağırlaştıran uygulamalar ise insanlık ayıbıdır, vicdansızlıktır. Buradan tek adam yönetiminin Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'a sesleniyorum: Cezaevi külliyeleri yapmak marifet değildir, öyle görünüyor ki yaşanan ve yaşanacak olan her türlü acının sorumlusu olarak tarihe geçen bir Adalet Bakanı da siz olacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Mühip Kanko...

13.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, yanlış göç politikasına ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Hafta sonu Kocaeli Dilovası ilçemizde Suriyeli sığınmacıların bir yurttaşımızın evini basması sonucu sokağa çıkan vatandaşlarımız “Ülkede mülteci istemiyoruz.” diye protestolara başladı. Dilovası'nda yaşanan infial ülkemizin uzun zamandır içinde bulunduğu yanlış göç politikalarının bir ürünüdür. Ülkemize kontrolsüz bir şekilde gelen milyonlarca Iraklı, İranlı, Afgan ve Suriyeli göçmen derinleşen toplumsal kutuplaşmalara neden olmaktadır. Sosyokültürel kopukluklar dâhil birçok açıdan ulusal güvenliğimizi tehdit eder noktaya ulaşan göçmenlerin bulunduğu illerde taciz, hırsızlık ve asayiş olaylarındaki artış toplumda büyük kaygılara ve çatışmalara neden olmaktadır.

AK PARTİ hükûmetlerinin ülkede yarattığı göçmen sorunu görmezden gelinerek veya sümen altı yapılarak çözülemez. Maalesef, kendi vatandaşlarımız kendi ülkesinde yabancı durumuna düşürülmüş durumdalar. Vatandaşlarımızın isyan ettiği bu yanlış göçmen politikalarından bir an önce dönülmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Elif Esen...

14.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, büyükşehirlerde hissedilen pahalılığa ilişkin açıklaması

ELİF ESEN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle görevinizde başarılar diliyorum, hayırlı olsun. Ayrıca, bir kadın olarak üç gündür nitelikli temsiliniz için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Biliyoruz ve görüyoruz ki İstanbul gibi büyükşehirlerde hissedilen pahalılık, dar gelirli aileler başta olmak üzere tüm toplumda can yakıcı bir şekilde hissedilmektedir. Market, çarşı, pazar fiyatları haftalığı bırakın günlük olarak değişmektedir. Paramızın döviz karşısında hızla değer kaybetmesi hanelerin alım gücünü de hızla düşürmektedir, maaşlara yapılan zamlar da hayat pahalılığı karşısında gün gün buharlaşıp ceplerden, cüzdanlardan uçmaktadır. İşte, böyle bir durumda dahi Hükûmet maalesef kaşıkla verip kepçeyle almaya devam etmektedir. Enflasyon en adaletsiz vergidir ve halkın cebinden çalmaktadır. Dar ve sabit gelirli ezecek, orta direği çöktecek vergi artışları da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bilal Bilici...

15.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Uygur Türklerinin maruz kaldığı keyfî ve hukuksuz uygulamalara ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dün Doğu Türkistan'daki Urumçi katliamının 14'üncü yıl dönümüydü. Çin Halk Cumhuriyeti'nin 1949'dan beri Doğu Türkistan'a uyguladığı işgali ve Uygur Türklerine karşı uyguladığı soykırımı dünyaya duyurmaya çalışan Uygur liderleri; Dünya Uygur Kurultayı Başkanı Dolkun İsa, Kurultayın eski yöneticisi Enver Tohti, Kurultay Sözcüsü Dilşat Reşit, Kurultay yöneticisi Mehmet Tohti ve Dünya Uygur Kurultayı eski Başkanı Rabia Kadir sadece Çin'in baskısıyla "ikinci vatanımız" dedikleri Türkiye'ye girememektedirler. Bu durumu aziz milletimizin takdirine sunuyorum. Soydaşlarımıza uygulanan bu keyfî ve hukuksuz uygulamanın bir an önce sonalandırılması elzemdir.

BAŞKAN – Sayın Ömer Fethi Gürer...

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yeni asgari ücrete ve asgari ücreti enflasyon karşısında korumak için hazırlamış olduğu kanun teklifini TBMM Başkanlığına sunduğuna ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yeni asgari ücret, çalışanın cebine girmeden eridi. "Asgari ücret 500 dolar seviyesinde olacak." vaadini AK PARTİ tutmadı. Dolardaki artış asgari ücretin 1.200 lirasını bugünden yuttu; asgari ücret açıklandığında 23 lira 62 kuruş iken 26 lira 10 kuruşa çıktı ve gıda, ulaşım, kira; her ürüne zamlar yağdı. Yetmedi, gerçek enflasyon üzerinden maaş artışları yapılmadığı için, sabit gelirli yoksulluk sınırı altında ücrete mahkûm edilmesine neden oldu.

Asgari ücreti enflasyon karşısında korumak için asgari ücretin dört ayda bir hesaplanması adına bir kanun teklifi hazırlayıp Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sundum. Çalışanların yoksulluğa mahkûm edilmesini önlemek için mücadelemizi sürdüreceğiz. Çarşı, pazar yangın yeri; verilen ücretler yeterli olmadığı gibi sorunlara da iktidar duyarsız kalıyor.

BAŞKAN – Sayın Emre Çalışkan...

17.- Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde olan turizmin incisi Nevşehir'e ilişkin açıklaması

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; UNESCO Dünya Kültür Mirası listesinde olan turizmin incisi Nevşehir'imiz 2023 yılına tarihî bir ziyaretçi rekoruyla başlamıştır, bu sene ocak ayında 174 bin ziyaretçiye ulaşarak rekor kırmıştır. İlimiz yılın ilk altı ayında toplamda 1 milyon 826 bin kişi tarafından ziyaret edilmiş ve bir önceki yılın ilk altı ayına göre yüzde 29 fazla ziyaretçi almıştır.

Kıymetli milletvekilleri, doğal güzellikleri, kültürel zenginlikleri ve coğrafi konumuyla ayrıcalıklı bir turizm merkezi olan Kapadokya'mız, dokuz günlük Kurban Bayramı'nda da yarım milyonu aşkın misafiri ağırlamıştır. Nevşehir'imizin bu yıl, 2022 yılında almış olduğu 4 milyon rakamını da aşarak tüm zamanların rekorunu kıracağına inanıyoruz.

Birçok uygarlığın hüküm sürdüğü, dünyanın sayılı turizm merkezlerinden olan Nevşehir'imizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cem Avşar...

18.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Ulusal Süt Konseyinin çiğ süt fiyatını açıklamadığına ilişkin açıklaması

CEM AVŞAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ürettiği ürünün fiyatını başkasının belirlediği Tekirdağlı süt üreticilerimizin aşamadığı fiyat problemlerini Meclisimize arz etmek üzere söz almış bulunuyorum.

Ulusal Süt Konseyi tarafından ocak ayında çiğ sütün litre fiyatı 11 lira olarak belirlenmişken market fiyatı 18 liraydı. Bugün yükselen maliyetlerde hâlâ 11 liradan alınan süt marketlerde 25 liradan başlamaktadır. Bu durum, külliye zarar eden çiftçimizi çok büyük sıkıntılara sokmaktadır. Ayrıca, damızlık hayvan kesimleri de hızla artmaktadır. Hâl böyleyken, Ulusal Süt Konseyi üreticiyi rahatlatacak bir adımı henüz atmamıştır. Bu bağlamda, çiğ sütün fiyatının en kısa zamanda 14 lira olarak açıklanması, 50 kuruş desteklemenin artırılması ve Fiyat İstikrarı Komitesinin marifetiyle sanayicinin insafına bırakılan süt üreticisinin derhâl bu kısıkaçtan çıkarılması gerekmektedir. Yüce Meclisimize arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın İzzet Akbulut...

19.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, SMA'lı bebeklerin tedavisine ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – Teşekkürler Sayın Başkan.

SMA hastalığı teşhisi konmuş çocukların aileleri ve yakınları tedavi maliyeti yüksek olan bu hastalık için devletten, SGK'den gerekli desteği alamadıkları için çareyi basın yoluyla, sosyal medya yoluyla bağış kampanyaları düzenleyerek aramaktadır. Bu sancılı ve yorucu süreç infiale sebebiyet vermektedir. Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi gereği devlet hayati bir ilaca ulaşmak için vatandaşını kampanya yapmak zorunda bırakmamalı. Sağlık alanında her bir bireyin sağlığının korunması, tedavisinin yapılması temel insani bir hak olarak ele alınmalıdır. Bu doğrultuda ilgililerin yükümlülüklerini yerine getirmesi toplumumuz nezdinde genel bir kanı ve beklenti oluşturmaktadır. Şeyh Edebalı'nın de söylediği gibi "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." SMA'lı bebeklerimizi hep birlikte kurtaralım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Sibel Suiçmez...

20.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Düzköylüler, Tonyalılar, Vakfikebirliler ve Şalpazarlıların yol sorununa ilişkin açıklaması

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tonya'nın Kadıralak Yaylası 4 mahallenin ikamet ettiği turizm alanı olarak ilan edilmiş önemli bir yayladır. Bu yaylada doğal olarak yetişen, Bern Sözleşmesi'yle koruma altına alınmış olan dünyaca ünlü mavi yıldız çiçeği her yıl bahar aylarında pek çok meraklının Kadıralak Yaylası'nı ziyaret etmesine neden olmaktadır. Ancak, yaylanın ortasından geçen 1.400 metre yol hâlâ stabilize olup yıllardan beri vatandaşlarımızın beton ya da asfalt yol talepleri karşılanmamıştır. Ayrıca Tonya, Vakfikebir, Şalpazarı ve Düzköylü vatandaşlarımızın yaz aylarında ikamet ettikleri 10 dolayında obanın bulunduğu Beypinarı'ndan Kadırğa'ya kadar olan yaylaların yol sorunu hâlâ çözülmemiştir. Düzköylüler, Tonyalılar, Vakfikebirliler, Şalpazarlılar yolun ne zaman yapılacağını sormaktadırlar.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Erhan Usta...

Buyurun Sayın Usta.

21.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Twitter'dan açıkladığı ekonomik programa, otomobil fiyatlarındaki artışa ve Türkiye'de otomobil piyasasının iktidar çevrelerinin nemalandığı bir rant mekanizması hâline geldiğine, deprem bölgesindeki binaların kat yüksekliğine, iki yıl önce özelleştirilen Tokat Şeker Fabrikasının çiftçinin ürünü almadığına ve Türkiye'de özelleştirme sonrası hiçbir denetim yapılmadığına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Nihayet, beklediğimiz haber Sayın Mehmet Şimşek'ten geldi. Mehmet Şimşek Twitter hesabından bir ekonomik program uygulanacağına ilişkin kısa bir açıklama yaptı. Tabii, ben buradan AK PARTİ'li bakanları tebrik etmek istiyorum, hakikaten sosyal medyayı çok iyi kullanıyorlar. Bundan önceki Hazine Bakanından bir önceki Hazine Bakanı Instagram'dan istifa etmişti, şimdiki Hazine Bakanı da Twitter'dan ekonomik program açıklıyor. Herhâlde 2024 bütçesini de Sayın Cumhurbaşkanı muhtemelen TikTok'tan açıklayacaktır diye de tahminde bulunmak istiyorum.

Şimdi, tabii, Kabine kurulalı otuz üç gün oldu, Türkiye yangın yeri. Seçimden bu yana dolar kurunda veya döviz kurlarındaki artış yüzde 35 olmuş ve şu anda Hazine Bakanının söylediği sadece üç tane cümle var, diyor ki... Zaten biz bunu defalarca, defaatle söyledik, seçim öncesi de söyledik. Seçim öncesi Cumhuriyet İttifakı'nın hükûmeti kazanması durumunda nasıl bir program uygulanacağına ilişkin seçmenin hiçbir bilgisi yoktu, buna rağmen seçimi kazandı, tebrik etmek lazım, o ayrı bir beceri, ona bir şey demiyorum, hiçbir şey yoktu. Hükûmet kuruldu, otuz üç gün geçti, hâlâ bir hazırlık olmadığını anlıyoruz. Defalarca söyledik “Ya, bir ekonomik program açıklamanız lazım. Türkiye'nin sorunları böyle sadece faizi düşürdümle veya yükselttimle çözülecek problemler değil. Bunun ötesinde Türkiye'nin problemleri var.” dedik. Sesimizi duymuş olmalı ki şimdi işte üç ayaklı bir şey söyledi ama içinde ne var, onu hiçbirimiz bilmiyoruz. “Mali disiplini sağlayacağız.” diyoruz, ne yapacaksınız? Yani kamu harcamaları, kamudaki saltanat, şatafat almış başını gidiyor devlet harcamalarında. Yani Külliye'nin hangi harcamasında kesinti yapacaklar onu söylemeleri lazım veya diğer harcamaları da. Kamu-özel iş birliği projelerine dünya kadar para veriyoruz, yolsuzluklara dünya kadar para gidiyor, israfa dünya kadar para gidiyor, buralarda ne yapacaklar, bunlarla ilgili bir şey yok. “Enflasyonu düşüreceğiz ve yapısal reform yapacağız.” Ne yapacaksınız yapısal reform? Ya, bunların söylenmesi lazım. Yani bu kadar ciddiyetsiz bir şey olabilir mi? Yani bütün toplumun beklentisi varken, yerli,

yabancı bütün sermayenin beklentisi varken Hükûmetin hiçbir hazırlığının olmadığını maalesef buradan anlamış bulunuyoruz. Bunlar tabii, kabul edilebilir bir şey değildir, Türkiye'nin sorunları böyle iki üç cümleyle geçirilecek sorunlar olmanın çok ötesine geçmiştir, Hükûmeti bu anlamda tekrar ikaz etmek istiyorum.

Tabii, şimdi, program uygulayamayan, sorunları yapısal olarak çözemeyen Hükûmet -işte, kirada nasıl yüzde 25 sınırı getiriyor, o da çalışmıyorsa- şimdi bir de biliyorsunuz, otomobille ilgili Türkiye'nin bir problemi var, otomobil fiyatları olağanüstü şekilde artmış. Yani diğer ülkelere filan baktığımızda olağanüstü yüksek artışlar var ülkemizde. Şimdi, bunu nasıl çezecekler? Daha önce bununla ilgili -ben bunları defalarca buradan gündeme getirdim- işte, altı ay ve 6 bin kilometre sınırı getirmişlerdi, vatandaş -bizim insanımız da çok mucit hakikaten- bunu, bu yasağı çok kısa sürede baypas etti yani bu kısıtlamayı atladı. Ne yaptı mesela? Şimdi, bayiler şirket kurdurdular, şirketler üzerinden vatandaşla, sattıkları kişiye, otomobili sattığı kişiye altı ay leasing yaptı, kiraladı, ondan sonra, altı ay sonra devrini verdi ama istediği fiyattan sattı, liste fiyatının çok çok üzerinde satış fiyatlarının olduğunu hepimiz gördük.

Denetim var mı? Denetim yok, olan denetimi baypas etmenin yolu da kolay. Şimdi, ilana çıktı, yüksek fiyatla ilan var, ondan sonra, getirdi, 2-3 tane otomobile de 6 bin kilometre yaptırdı, denetime gelen olursa “Ben bu otomobil için ilan verdim.” diyor; motor, şase numarası nasıl olsa ilanda yazılmıyor. Yani bu şekilde polisiye tedbirler çok kolay bir şekilde baypas edilebiliyor, Hükûmet hâlâ bunun farkında değil. Şimdi, yeni bir şey daha geldi, bu çalışmayınca bu sefer ilan yasağı getirdiler. Ya, hakikaten komik duruma düşüklerinin farkında değiller. İlan yasağı nedir? “İkinci el araçların fiyatları bayi fiyatının, sıfır fiyatının üzerinde olamaz.” şeklinde bir yasak getirdiler. Bunun çalışma imkânı var mı? Çalışma imkânı yok. Zaten uygulama 15 Temmuzda başlayacak; bakın, arkadaşlar, 15 Temmuzda, daha uygulama başlamadan vatandaş işin kolayını bulmuş. Şu anda mesela burada -görülebilir mi bilmiyorum- ilanlar var, arkadaşlar da baksınlar; otomobil fiyatlarından 3 sıfır atılmış değerli arkadaşlar. Mesela burada hatasız, otomatik bilmem ne, bayandan bir otomobil, 1.100 TL. Şimdi, buna ne diyeceksiniz? “1 milyon 100 bin lira” yazmıyor “1.100 TL” yazıyor ama bunu herkes anlıyor ki 1 milyon 100 bin lira bu. Şu anda getirdiğiniz yasak bugünden itibaren çalışmıyor. Bu kadar mantıksız bir şekilde... Ya, 85 milyonluk koskoca ülkeyi bu kafayla mı yönetiyorsunuz? Ben sizi anlayamıyorum, anlamak mümkün değil.

Şimdi, dolayısıyla, yapılması gereken ne? Bakın, hep öneride bulunuyoruz: Kardeşim, bu sorunları kökünden çözmeniz lazım, yanlış ekonomi politikaları... Konutta da -bunu da konuştuk burada, konut fiyatlarındaki yüksek artışı- otomobilde de yatırımcının başka gideceği bir yer yok. Otomobil aldığı zaman insan ertesi gün kâr edeceğini biliyorsa otomobil talebi artar, talebi artan bir malın da fiyatı artar. Bu kadar basit bir şey var, bunu ortadan kaldırmamız lazım. Ha, tabii, burada şimdi ciddi bir rant da oluştu Sayın Başkan, iktidar çevreleri, saray çevresi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben bunun çözülmek istenildiğini de düşünmüyorum. Denetim yapılırsa, muhtemelen o denetimi yapan kurumların da üzerine gideceklerdir. Nasıl bir rant oluştu burada? Şu anda buradan söylemek uygun düşmez, isterseniz daha sonra... Bu iş tamamen bayiye de bırakılmıyor, oradan bir telefon açılıyor “Bana bu ay 10 tane bilmem ne otomobilinden gönder.” diye. İktidara yakın çevreler o kâr yapıyor, otomobili liste fiyatından alıyor, yüksek fiyattan satıyor. Yani, şu anda, iktidar çevrelerinin nemalandığı bir rant mekanizması hâline gelmiştir Türkiye’de otomobil piyasası. Dolayısıyla, temel olarak bunun çözümü ekonomiyi düzeltmekten geçer. Ekonomiyi

düzeltilmedikten sonra, böyle polisiye tedbirlerle, ilan yasağıyla, 6 bin kilometre yasağıyla hiçbir meseleyi çözemezsiniz. Bunu gördük, görüyoruz da zaten şu andan itibaren o yasağı anlamsız hâle getiren bir buluşu da zaten vatandaşımız yapmış durumda.

Şimdi, Kahramanmaraş depremi oldu, tekrar buradan acılı ailelere başsağlığı diliyoruz, ölenlere rahmet diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Cumhurbaşkanı “Biz o bölgede artık 4 katın üzerinde bina yaptırmayacağız.” dedi. Ben buradan geçen haftalarda bu konuyu dile getirdim; İskenderun’da 12 katlı bir binaya izin verildi ve inşaat başladı arkadaşlar. Şimdi, sadece bununla kalsa iyi; ya, daha dün ya, bu acı daha çok taze bir acı, ne çabuk unuttuk. Ve Cumhurbaşkanının da sözü var “4 katın üzerine izin vermeyeceğiz.” diye, 12 kata izin veriliyor İskenderun Belediyesi tarafından, AK PARTİ’li belediye tarafından. Şimdi ne yaptı? Gaziantep ve Şanlıurfa’da üç farklı otel projesine adım atılıyor; bir tanesi 24 kat, birisi 18 kat, bir tanesinde de “ÇED Gerekli Değildir” kararı veriliyor. Yani bu kabul edilebilir bir şey değil, bu iş ciddiyet ister. Bu acıları Türkiye tekrar yaşamasin. Yani deprem olabilir, doğal afet her zaman olabilir ama afeti felakete dönüştüren bu Hükümetin uygulamalarıdır ve bundan da hiç kimse ders almamış. Öyle görünüyor ki hâlâ rant mekanizması devam ediyor, 24 kata izin veriliyor “4 katın üzerinde bina yapılmayacak.” diye Sayın Cumhurbaşkanının açık beyanı olmasına rağmen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Kim bu ranttan faydalaniyor, bu niye engellenmiyor, bunu anlamak mümkün değil. Tabii, anlamak mümkün, anlamak mümkün; ranta alışmış bir iktidar var ve bu rantı herkese bir şekilde dağıtmaya çalışıyor.

Şimdi, Tokat’ta ekim yapan çiftçilerimizden gelen bir şikâyet var, burada bunu da yüce Meclis çatısı altında dile getirmek istiyorum. İki sene önce Tokat Şeker Fabrikası özelleştirilmiş ama şu anda kendilerine tahsis edilen ekim alanlarında çıkan ürünü özelleştirilen firma satın almıyormuş değerli arkadaşlar. Ya, çiftçi zaten mağdur, çiftçinin malı zaten para etmiyor, girdi fiyatları artmış, bir yandan da ürünü satamıyor. Böyle bir şey olabilir mi? Şimdi, mesela bugün buğdayla ilgili meseleyi grup önerisi olarak da getireceğiz buraya. Yani geçen yılın altında bir fiyat var bugün buğdayda. Böyle bir rezalet olabilir mi? Maliyetler sürekli artıyor ama fiyat artmıyor hatta Tokat özelinde, şeker fabrikaları özelinde de çiftçinin ürünü şeker fabrikası almıyor. Böyle bir şey olamaz. Ben buradan Hükümeti uyarıyorum. Çiftçiyi daha fazla mağdur etmeyin ve bunlara mutlaka düzenleme getirilmesi lazım. Türkiye’deki temel sıkıntı zaten şu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hemen bitireceğim.

Özelleştirme sonrası denetim çok önemli. Türkiye’de özelleştirme sonrası hiçbir denetim yapılmıyor. Bu denetimlerin yapılması lazım. Tokat Şeker Fabrikasındaki bu sıkıntının giderilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) ÇEŞİTLİ İŞLER**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Malatya'dan gelen muhtarlara “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, aramızda Kahramanmaraş depreminde can ve mal kaybının yoğun yaşandığı Malatya ilinizden muhtarlarımız var.

Hoş geldiniz sayın muhtarlarımız. (Alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi adına Sayın Meral Daniş Beştaş...

Buyurun Sayın Beştaş.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in bugün bir “tweet”le açıkladığı ekonomi programına, AKP iktidarının kendisine oy vermeyenleri her türlü yöntemle cezalandırmaya devam ettiğine, Kobani davasında ara kararın verildiğine, Selahattin Demirtaş'ın tahliye edilmeme gerekçesine, siyasi soykırım operasyonlarının devam ettiğine ve Brezilyalı çocukların Birleşmiş Milletlerin ve INTERPOL'ün gündeminde olduğuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek bugün bir tweet atmış, ekonomi programlarının 3 temel bileşeni olduğunu ifade etmiş. Neymiş bu 3 bileşen: Mali disiplin ve Maastricht kriterleri, enflasyonun orta vadede tek haneye düşürülmesi ve finansal istikrar ile yapısal reformlar. Yeni Hazine Bakanı Mehmet Şimşek daha önce de ilk, gelir gelmez “Rasyonel zemine geçeceğiz.” demişti, daha önceki zeminin irrasyonel olduğunu aslında ilk elden ifade etmişti, bu bağlamda bunu söyledi. Şimdi, bu açıklama da hiç rasyonel değil, onu anlatmak istiyorum çünkü gerçekçi değil. Denklemi yanlış yerden kuruyorsunuz Sayın Bakan, ekonomideki sorunların nedenlerini yanlış analiz ediyorsunuz. Çözüm olarak sunduklarınız da doğal olarak yanlış oluyor. Bu yaratılan devasa bütçe açığının, yüksek enflasyonun ve ekonomik yıkımın nedenini de çözümünü de yanlış yerlerde arıyorsunuz. Avrupa Birliği'nin kurucu metinlerinden olan Maastricht Kriterleri ve Sözleşmesi'nden söz ediyorsunuz ama bir şeyi -bilerek mi, bilmeyerek mi bilmiyorum- atlıyorsunuz. Maastricht Kriterleri tek başına bir şey ifade etmiyor çünkü Kopenhag Kriterleriyle birlikte almak zorundasınız. Bu 2 sözleşme ikiz sözleşmedir, işler piyasa ekonomisinin işleyişini ifade eden Maastricht Sözleşmesi, siyasi özgürlükleri güvence altına alan Kopenhag Sözleşmesi'yle tamamlanmak zorundadır. İşte, AKP-MHP iktidarının yanıldığı nokta tam da budur. Demokrasi yoksa ekonomi de düzlüğe çıkmaz, özgürlükler yoksa ekonomi de olmaz. Siz, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin kararlarını kabul etmeyin, yirmi sekiz aydır tecrit altında tutulan Sayın Öcalan'ın müebbet hapis cezasına ilişkin verdiği 18 Mart 2014 tarihli kararı uygulamayın, mutlak tecrit uygulayın ve sevgili arkadaşlarımızı, yoldaşlarımızı, sevgili Selahattin Demirtaş'ı AİHM'in kararlarına rağmen siyasi rehine olarak tutmaya devam edin, sonra “Maastricht Kriterleri” deyin, “ekonomi” deyin; bu tutarsızlıktır. Ayrıca demokrasi alakart bir menü de değildir. İşime geleni seçer, alırım; işime gelmeyen almam diyemezsiniz. Demokrasiyi, özgürlükleri ve en temel insan haklarını rafa kaldırarak mali disiplini sağlayamazsınız, enflasyonu tek haneye indiremezsiniz, finansal istikrarı sağlayamazsınız. Buradan Maliye Bakanına bunları ifade ediyoruz ve yanıt bekliyoruz.

Şimdi, AKP iktidarı kendisine oy vermeyenleri her türlü yöntemle cezalandırmaya devam ediyor. Erzurum'un Karayazı, Karaçoban, Tekman ve Hınıs ilçelerinde seçimden hemen sonraki gün kaymakamlıkların ve Sosyal Yardım Vakfının kurulları acilen toplanmış -bu içeriden, çok ayrıntılı bilgi aldım- ve binlerce insanın aldığı sosyal yardımlar kesilmiş. Ya, buna ne denir ya! Bu büyük bir

vicdansızlık ve siyasi ahlaka sığmaz, hiçbir inanca da sığmaz. Yüzlercesiyle bire bir görüştüm, telefon açtılar yani ayda 2 bin lira, 3 bin lira, bin lira engellilere verilen maaşı köylere göre analiz ederek -mesela sadece Karayazı’da 955 kişinin- sosyal yardımı kesilmiş. Neymiş? O köylerde iktidara yeterince oy verilmemiş. Lütfen, bu vicdansızlıktan, bu siyasi ahlaktan yoksun yaklaşımınızdan vazgeçin. İktidar bir cezalandırma yeri değil, hizmet etme yeridir ve siz yardım almaya muhtaç insanları bile ayırarak ne kadar kötü bir iktidar olduğunuzu, kötülük yaptığınızı aslında bütün dünyaya ilan ediyorsunuz.

Sayın Başkan, dün Kobani davasında, kumpas davasında ara karar verildi, arkadaşlarımızın tutukluluk hâlinin devamına karar verildi. Aralarında Figen Yüksekdağ’ın da bulunduğu bazı arkadaşların tahliye talepleri reddedilirken “yeni deliller” demişler ve “Kaçma eğilimleri artacaktır.” demişler. Utanmıyorlar gerçekten. Ne kaçması ya! İsteselerdi kaçarlardı zaten. Eş Genel Başkanlarımızdan söz ediyoruz burada.

Yine, Demirtaş’ı tahliye etmeme gerekçesini bütün Meclisin ve Türkiye yurttaşlarının ve dünyanın takdirine sunmak istiyorum. Hakikaten yani yirmi beş yıl avukatlık yaptım, böyle bir gerekçe görmedim. Demiş ki: “Sanığın tahliye olması hâlinde kaçma tehlikesi olması bir tarafa, serbest bırakıldıktan sonra adaletin iyi idaresine zarar verecek tarzda önlemler alabilecek olma tehlikesi mevcut olduğu değerlendirilmiştir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Cümleyi aynen okudum, kim anladı bilmiyorum ama ben tercüme ettim “Serbest bırakıldıktan sonra adaletle zarar verebilir Demirtaş.” Ya, bu kadar zorlamayın kendinizi, bunun hukukla bir alakası yok. “Gözünüzün üzerinde kaşınız var.” deyin. “Biz, sizi bırakmıyoruz.” deyin. “Siyasi talimat var.” deyin. “Cumhurbaşkanı, AKP yönetimi izin vermiyor.” deyin. Yani bunu bütün dünya biliyor, böyle garip, ucube bir gerekçe hiçbir mahkeme kararı olarak kabul edilemez.

Diğer yandan, savcının 5.267 sayfalık esas hakkındaki mütalaasına yirmi yedi günlük cevap süresi verilmiş. Hukuksuzluğun sınırlarını anlatmaya dilim varmıyor ama bu ilerde sizin... Şimdiden dolanmış, göreceksiniz; bunu söyleyeyim.

Tabii, siyasi soykırım operasyonları da bu arada devam ediyor. Esenyurt’ta ya, polisler gece gidip kapıyı kırıp arama yapmışlar; gece, bir siyasi partinin ilçe binasına... Ve sabah gittiklerinde “Biz elektrik kaçağını araştırmaya geldik.” dediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hani, Sayın Akbaşıoğlu diyor ya: “Hukuk devletiyiz.” Hukuk devletinde bir siyasi partinin ilçe binasına gece kapı kırılıp içeri girilebilir mi? Bu çete yöntemidir ya, bu mafya yöntemidir. Burası nasıl bir hukuk devletidir? Biz partiyiz, bize parti gibi yaklaşacaksınız ama bunlarla bizi bitiremezsiniz ya. Milyonlarca insanı tutuklayın; eğer varsa gerçekten böyle bir suç milyonlarca insanı tutuklayın, biz de kurtulalım, siz de kurtulun; bunun dışında başka bir sözüm yok.

Sayın Başkan, son olarak Brezilyalı çocuklar Birleşmiş Milletler ve INTERPOL’ün gündeminde. Türkiye böyle bir gündemle tartışılıyor. Neymiş? Brezilya’da faaliyet gösteren Abdülhakim Tokdemir ve ekibi Brezilya’nın Amazon bölgesinde yaşayan yoksul ailelerin çocuklarını bölgede yatılı dinî eğitim verdikten sonra Türkiye’ye getirip dinî eğitim verilecek tarikat yurtlarına yerleştirmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Türkiye’ye geçen yıl gelen çocuklar 13 ile 17 yaş aralığında ve bunlar eğitim vizesi almışlar -aldığımız bilgilere göre, haberlere göre- Tarsus’ta ve Kütahya’da Süleymancılara ait olduğu iddia edilen yurtlara yerleştirmişler. Ya, hangi izin belgesiyle geldiler? Yasal geçerlilik var mı? Bu çocuklar iki yıldır hangi yasal dayanakla Türkiye’de tutuluyor? Ve geldiğimiz nokta çok vahim INTERPOL olayı “uluslararası insan ticareti” olarak değerlendiriyor, Birleşmiş Milletler de konuyu gündemine almış. Bu işte Adalet ve Kalkınma Partisinin büyük mahareti gerçekten yani INTERPOL gündemine ve Birleşmiş Milletler gündemine böyle bir vakayla girmiş olması. Her gün neredeyse cemaat yurtlarında intihar eden gençler, istismara uğrayan çocuk haberleriyle güne uyanıyoruz maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İşte, devlet aklına ve çıkarına yakın tarikat ve cemaatler bu şekilde korunuyor, usulüne uygun faaliyet göstermelerine dair bir çerçeve çizilmiyor. Bu suçlara ilişkin de yeterince bir soruşturma yapılmıyor, istismar ve şiddetin üstü örtülüyor. Nerede olursa olsun, tarikat ya da başka bir kurum ya da başka bir dernek, başka bir vakıf, bizim yaklaşımımız çok net. Çocukların istismarına ve bu şekilde kullanılmasına karşıyız. Bunun karşısında çocukların yaşamı ve varlığını savunmaya devam edeceğiz.

Çok teşekkür ediyorum Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır.

23.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecek kanun teklifine, Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığının yayımladığı 2023 Türkiye Uyuşturucu Raporu’na, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay’a ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu toplantısına katılan Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Ali Taha Koç’un e-devletteki bilgilerin sızdırılmasıyla ilgili sorulan sorulara verdiği cevaba ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, yarın Plan ve Bütçe Komisyonu toplanacak; memur, emekli zamları, vergi zamları ve birçok konu görüşülecek ama bir kez daha bir vurgu yapmak istiyoruz. Türkiye’de 15 milyonun üzerinde emeklimiz yaşam mücadelesi, pahalılıkla, hayat pahalılığıyla mücadele vermekte.

Şimdi, TÜİK’in hazırladığı veriler gerçeği yansıtmıyor, dün bunu uzun uzun tartıştık ama ona rağmen yüzde 17,55 bir zam yapıldı memurlara ve beyefendinin de takdirleriyle -herhâlde, gönlünden o kadar koptu- 8.077 TL refah payı verildi memurlara. Şimdi, ben sormak istiyorum: Emeklinin ne suçu var? Neden emekliye böyle bir fark verilmiyor? Buradan bir kez daha tekrarlıyoruz, 15 milyon emekliye de bu refah payı verilmeli. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak yarın Komisyon da söyleyeceğiz, haftaya Genel Kurulda da söyleyeceğiz, bu konudaki önergelerimizi vereceğiz ama MHP Grubu da AKP Grubu da bu konuda bir parça emeklinin durumunu görüp destek vermeli.

Şimdi, şunu söyleyeyim -üzülerek söylüyorum, ben bunu konuşurken utanıyorum- en düşük yetim maaşı 1.875 lira, en düşük dul maaşı 3.750 lira. Ya, bu rakamları konuşmak bile üzüntü verici bir durum değil mi? Türkiye’de geçim için, Türkiye’de geçinebilmek için yani bu para bu insanlara 3 gün yetebilir mi? Düşün, yetim bir çocuk, annesi ve babası yok, aldığı para 1.875 lira. Yani artık dünyada da ülkede de herkes de buna gültüyor. O yüzden emekli için bir şeyler yapmalıyız. En azından bu 8.000 liralık refah payını onlar için de verelim diyoruz.

Emniyetin bir raporu var, Emniyet Genel Müdürlüğünün raporu bu, Türkiye'nin uyuşturucu madde ticaretinin geçiş ülkesi, uyuşturucu madde imalatında kullanılan kimyasalların ticaretinde ise öncü ülke olduğu belirtiliyor. İki maddenin -adını burada söylemek istemiyorum- iki uyuşturucu ham maddesinin biri yüzde 732, biri yüzde 93 artmış. Çok vahim bir durum. Yine bu Meclisin görevlerinden biri; defalarca bu konuda grup önerisi verdik, bir komisyon kurulsun dedik, bunu hep beraber çözelim dedik ama çözülüyor. Bu raporu Cumhuriyet Halk Partisi Grubu değil Emniyet veriyor, çok vahim bir noktada.

Yine, Meclisteki her açılış konuşmamızda söylüyoruz: Can Atalay hâlâ cezaevinde. Bugün 50'nci gün. Cezaevinde olduğu her gün Anayasa, Anayasa'nın ilgili hükümleri ihlal ediliyor. Meclis Başkanına bir kez daha sesleniyoruz: 600 milletvekilinden biri, burada olması gerekiyor. Gerekli çağrıyı, gerekli uyarıları, gerekli baskıyı toplum ne kadar yapıyorsa o da yapmalı, o milletvekilinin hakkını korumalı, Can Atalay burada olmalı diyoruz.

Son olarak, bugün bir saat önce Sanayi Komisyonunda Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Ali Taha Koç'a e-devletteki bilgilerin sızdırılmasıyla ilgili sorular soruldu. Gerçekten cumhuriyet tarihinin en vahim durumlarından bir tanesi. Türkiye'de 65 milyon kişi e-devlet kullanıyor ve 65 milyon kişinin şu anda bilgileri sızdırılmış durumda.

Şunu göstermek istiyorum: Bu siteyi Başkan gösterdi, bu kurumdan sorumlu Başkan Sanayi Komisyonuna gösterdi, "Evet, böyle bir site vardı. Tüm Türkiye'deki insanların T.C. numarası, banka hesapları, tapu bilgileri, aşıları, kullandığı ilaçlar, çocuklarının, annesinin, babasının banka hesapları, hepsi buradan alınıyordu; kapattık." dedi. Bugün araştırdığımızda bir site daha çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bu sitenin hangi ülkede faaliyet gösterdiği belli değil. Bakın, bir site düşünün; üniversite sorgu, ad-soyad sorgu, T.C. sorgu, aile sorgu, sülale sorgu, soy ağacı sorgu, ikametgâh sorgu, iş yeri sorgu, meslek sorgu, aşı sorgu, ilaç sorgu, rapor sorgu, muayene sorgu... Şimdi, bu bilgiler nasıl sızıyor, ne işi var bu sitelerde? Benim çocuklarımın resmi... Ben denedim, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili olarak bu siteye girdiğimde çocuklarımın T.C.'sini, annemin, babamın T.C.'sini, tapu bilgilerini, hakkında açılan davalar dâhil hepsi çıktı, e-devletten çıkmadı, bu sitelerden çıktı ve Dijital Dönüşüm Ofis Başkanı diyor ki: "Bizden, e-devletten sızmadı, başka kurumlardan sızmış olabilir." Ama sızmış, ama sızmış.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Muz cumhuriyeti mi bura ya?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Burası Türkiye Cumhuriyeti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, buradaki milletvekili arkadaşlarım -odamda hepsini ağırlayabilirim- gelsinler, bu sitelerden birine girsinler, sadece isim, soy isim ve nüfusa kayıtlı olduğu yeri yazsınlar yedi sülalemizin bankadan... Ya, benim aşı bilgilerim çıkıyor, kullandığım ilaçlar çıkıyor, iki küçük çocuğumun karnesi çıkıyor, okul karnesi çıkıyor. Biz bu hafta bir araştırma önergesi vereceğiz Meclis bu sorunu çözmeli. Şimdi, bakın, ben buradan soruyorum arkadaşlarıma. Bir, bu rezalet bu ülkede yaşanıyor. Sorumlular hesap verecek mi? Vermeli. Ama daha büyük bir sorun var: Nasıl çözeceğiz? İsmimizi, soyadımızı, T.C. kimlik numaralarımızı, banka hesaplarımızı, tapu bilgilerimizi mi değiştireceğiz? Yani böyle bir şey olabilir mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sözlerinizi tamamlayın Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sonra, polisimin, askerimin, devlette çalışan hâkimin, savcının, herkesin bilgileri var orada. Birçok istihbarat örgütü var, eğer onlar ulaşabiliyorsa ki herkes ulaştığına göre, bakın, bunun gibi 20 tane site var, onlar da ulaşacaktır. Bu bir millî güvenlik sorunudur ve ben bu sorunu çözelim diyorum. Bu sorun çözülmeli, Türkiye’de şu anda tüm yurttaşlarımız güvensizdir, bunlar dolandırıcıların eline geçebilir. Çocuklar için, küçükler için burada adını telaffuz edemeyeceğim çok siteler var, o resimler orada olabilir. Bunun hesabını kim verecek? Ha, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı “Bizden çıkmadı, başka kurumlardan çıkmış olabilir.” diyor. Nereden çıkacak? Şimdi, ben buradan milletvekili arkadaşlarıma söyleyeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Aslında bu sitelerde yapılan bu eylemi Süleyman Soylu 85 milyon karşısına çıktı “Şu bilgileri girdiğimiz zaman ben her şeyi çıkartıyorum.” dedi. Süleyman Soylu’nun o gün televizyonlarda yaptığı bu eylemi bugün bu siteler yapıyor. Ve demek ki bu site kurulurken bu bilgiler sızmış.

Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı diyor ki: “Bu, geçmişte olmuş olabilir, 2015,2014,2013’te toplanmış olabilir.” Peki, 2020’deki aşım nasıl çıkıyor benim? Bugün girdiğim zaman, 48 yaşımdayım, dört ay yirmi bir gün, yarın bir daha güncellediğim zaman yirmi iki gün olarak çıkıyor. Bugün aşı vurduğum zaman o sitede yaptırdığım aşı çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son...

BAŞKAN – Son kez, son cümleleriniz Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Çok önemli bir konu olduğu için söylüyorum.

İnsanların kullandığı ilaçlar çıkıyor. Yani böyle önemli bir konu, aslında Türkiye’nin çalkalanması lazım. İşte, basiretsiz bir yönetimin, devlet yönetiminin geldiği nokta, bu sistemin, bu ucube sistemin ülkeyi getirdiği nokta ve devletin mahremi burası, mahremi. Bakın, bilgileri, en özel bilgileri söylüyorum, insanların, dünyanın elinde. Çünkü internetin sahibi 8 milyar insan, herkes girebiliyor; Amerika’daki, İsrail’deki, Rusya’daki bir istihbarat örgütü bunları alabiliyor. Bu yüzden bir komisyon kurulsun, biz bunu çözelim, ben çözülmesini istiyorum. Bu bir millî güvenlik sorunu, ülkemizin sorunu, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak biz ne gerekiyorsa da yapmak istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Muhammet Emin Akbaşoğlu.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

24.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarlarının gerçekleştirdiklerine, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, enerji alanındaki yatırımlarına, Türkiye Aile Destek Programı’na ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Hayırlı bir yasama günü diliyorum.

Bugünkü haftamızın, bu haftamızın son çalışma günündeyiz. İnşallah, kaldığımız yerden devam ederek, önerilerden sonra uluslararası sözleşmelerle ilgili görüşmelerimizi tamamlayacağız ve bu haftayı inşallah neticelendireceğiz.

Yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarları döneminde hakikaten her zaman hizmet ve eser siyasetini önceledik, bu ilkeyi hayata geçirdik ve yaklaşık seksen yıllık cumhuriyet dönemimizde 6 bin kilometre olarak inşa edilmiş yolları biz yaklaşık yirmi bir yılda hakikaten 30 bin kilometreye yani 5 katına çıkarmak suretiyle muazzam hizmet ve eserlere devam ettik. 26 havalimanı vardı, seksen yılda yapılmış 26 havalimanı, biz bunları 57’ye çıkardık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hâlâ Niğde’de yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu geçtiğimiz bayramda, bu yaptığımız hizmetlerin ne kadar faydalı olduğunu hakikaten 85 milyon insanımız çok daha yakinen hissetti ve yaşadı. Bu konuda Avrupa Havacılık Genel Bakış Raporu yayınlandı. Bu rapora göre, İstanbul Havalimanı günlük ortalama 1.525 uçuşla Avrupa’nın bir numaralı havaalanı olarak tescil edildi. Ben burada, geçtiğimiz dönem, 27’nci Dönemde birçok tartışmaya ve müzakere şahit oldum. “Asla ve kata İstanbul Havalimanı çalışmayacak, Bulgaristan Havalimanı ihlal edilmek durumunda kalacak; burayı su basacak, çalıştıramayacaksınız.” diye birçok eleştirilere muhatap olmuştuk. İşte, çok kısa sürede bir vizyonun, bir liderliğin hangi noktaya geldiğinin bugün bütün Avrupa tarafından tescili işte bu raporda beyan edilmiş durumda. Birçok konular aynen bu şekilde ama vaktimiz kısıtlı olduğu için...

Seksen yılda 276 baraj vardı tüm Türkiye’de, Edirne’den Kars’a, Sinop’tan Antalya’ya, Çankırı’ya kadar 276 baraj yapılmıştı. Biz bunu bine yaklaştırdık. Hangi alana bakarsak bakalım yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarları döneminde hizmet ve eserlerle konuştuk ve konuşmaya devam edeceğiz.

İnşallah, bu konuda şunu ifade etmek isterim ki seçim dönemlerinde bazı vaatlerde bulunup onları unutanlardan veya seçimde birtakım insanlar arasında ayırım yapanlardan hiçbir zaman olmadık ve olmayacağız. Bu konuyla ilgili biraz evvel zikredilen Erzurum Karayazı’daki sosyal yardımların kesilmesine ilişkin sanki seçimlerdeki tutum ve davranışlara göre hareket edildiği bilgisi tamamen gerçek dışıdır. Bu konuyla ilgili, ilgili mevzuat çerçevesinde daha önce yoksulluk nafakası alan kişilerin çocuklarının işe girmesi münasebetiyle o yoksulluk nafakası alma imkânı, mevzuat bakımından kalmadığı ve bu konuda evlerine bir gelir geldiği için böyle mevzuat gereği işlem yapıldığı bilgisini de yüce Meclisin bilgisine sunmak istiyorum.

Hakikaten birçok yaptığımız işler var. Bunların en önemlilerinden bir tanesi, tabii ki, ekonomimizi yakından ilgilendiren husus, bütün 85 milyon insanımızı ilgilendiren husus; yatırım, istihdam, üretim, ihracat ve cari fazlaya dayalı millî, yerli ekonomi büyüme modeli çerçevesinde en önemli açığımız enerji açığımızdı. Biz, 2021 yılı içerisinde 50 milyar dolar petrol ve doğal gazı para verdik. Geçtiğimiz yıl 2022’de pandeminin de etkisiyle oluşan dünya enerji piyasalarındaki fiyat artışları nedeniyle 100 milyar doları aşkın bir ödemede bulunduk. Allah’a çok şükür, seçimlerden hemen önce sisteme aldığımız 710 milyar metreküp doğal gaz, Karadeniz doğal gazı sisteme entegre edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 81 vilayetimiz ve 85 milyon insanımızın tamamına bir ay süreyle ücretsiz kullanım hakkı ve bir yıl süreyle de her ay 25 metreküp doğal gazın ücretsiz kullanım hakkı getirildi; bu müjde verildi ve hâlen uygulanıyor. İnşallah, daha önce, özellikle Gabar’da ve Cudi’de keşfedilen petrole ilaveten Kato Dağı’nda yeni rezervlerin bulunması hakikaten bu konuda bizleri son derece memnun ediyor. Bu doğal gaz ve petrolün bütün mavi vatanda, kara vatanda, her tarafta hak, alaka ve menfaatlerimiz çerçevesinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı mühendisleri, işçileri marifetiyle ortaya koyduğumuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...bu çabanın çok önemli olduğunu ve inşallah her noktada, tam bağımsız Türkiye hedefi noktasında millî enerji hamlelerimizde enerjide de millî bağımsızlığımızı temin etmek suretiyle hem vatandaşlarımızın zenginliğine zenginlik katmak hem de daha fazla üretmek, daha ucuza üretmek ve daha fazla ihracat yoluyla cari açığımızı bu manada cari fazlaya çevirmek noktasındaki kararlılığımızın adımları olarak bunları görmemiz gerektiğini hatırlatmak isterim.

Aynı zamanda, 2022 yılında başlattığımız ve 35 milyar lira destekte bulunduğumuz Türkiye Aile Destek Programı'mızı 2023 yılında da sürdürmeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum hemen.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda, çok değerli arkadaşlar, biraz evvel gündeme gelen ve Sanayi Komisyonu Başkanımız Sayın Mustafa Varank Bey tarafından Sanayi Komisyonu üyelerinin tamamına dönük olarak daha önce gündeme gelen, Mecliste de müzakere konusu olan e-devlet uygulamalarıyla ilgili, arkadaşlardan gelen talepleri de değerlendirmek suretiyle bugün bu konuyla ilgili Komisyon üyelerine bir sunum yapılmıştı. Bu konuyla ilgili biraz evvelki açıklamalara istinaden Sayın Komisyon Başkanımız Mustafa Varank Bey bu konuya bir açıklık getirmek istediğini bana da ifade ettiği için ben sözlerimi burada bitiriyorum ve sizden bu konuda kendisine de açıklama fırsatı vermenizi istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Akbaşoğlu benim Karayazı, Karaçoban, Tekman ve Hınıs'a ilişkin sosyal yardımın kesilmesine dair söylediğim sözlerin, bunların gerçek dışı olduğunu söyledi yani takdir sizin, bence sataşma var ya da yerimden yanıt vereyim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşma değil, sataşma yok, asla sataşma yok.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

Yerinizden bir dakika...

25.- *Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Akbaşoğlu'na canlı yayında açık çağrı yapıyorum: Ben kendisine yüzlerce, binlerce kesilen maaşları ve sosyal yardımları sunayım. Bu yardımların kesilmesi sabit, objektif verilerle ben ifade ettim ve bunu ispatlamaya hazırım. Kendisi “Mevzuata göre kesilmiştir.” dedi, kendisini de ispata davet ediyorum, kaymakamlarla görüşsün. Ve şunu söylüyor: “Nedense Yeşil Sol Partililerin, HDP'lilerin bütün sosyal yardımları kesiliyor ama AKP'lilerin, MHP'lilerin ya da başka partililerinki kesilmiyor.” Gelsin, ispatlayalım; Türkiye'nin huzurunda söylüyorum. Tek tek köylere göre analiz yapıp bu sosyal yardımlar kesilmiş ve benim söylediğim ilçelerde de sadece Karayazı'da 955 kişinin kesilmiş; diğer rakamlar da elimde, listeler de elimde. Hodri meydan, tartışalım. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, ben de açıklama yapmak istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İkiniz beraber köye gidin işte ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Beraber köye gidelim.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu kesintilerle ilgili, kesintinin sebebini farklı bir şekilde izah ediyor Sayın Grup Başkan Vekili.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ayrımcılık diyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiçbir ayrımcılık olmadığını... Ben de diyorum ki kesintiler söz konusu; mesela toplamda 736'sında kesinti yapılmış, bunlardan 446'sı daha önce yoksulluk nafakası alırken hanelerinden, ailelerinden, çocuklarının işe girmesi münasebetiyle, ilgili mevzuat gereğince bu konudaki gelir sınırının aşılması münasebetiyle, mevzuat nedeniyle bir kesintiye uğramış. Ancak her partiden olabilir bu. Partisine bakmadan, herhangi bir ayırım asla ve kata yapmadan bunlar gerçekleştirilmiştir diyorum, ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum, son cümlem.

BAŞKAN – Buyurun, son cümleliz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, acaba ne zaman uluslararası hukuk kuralı değişti? Müddei iddiasını ispatla mükelleftir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İspatlayacağım diyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz ispatlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İspatlayacağım diyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Buna dair nasıl bir kesinti yapıldığını, ayrımcılık yapıldığını sizin ispatlamanız gerekir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Tamam, ispatlayacağım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Onun da ispat mükellefiyeti sizdedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, Sayın Komisyon Başkanımız bu konuyla ilgili bilgilendirmek mahiyetinde bir açıklama yapmak istiyor.

Teşekkür ederim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Buradaki konuşmalarımızı biz İç Tüzük'e göre alıyoruz. Neye göre bilgilendirme yapacak onu merak ediyorum, yapsın ama neye göre yapacak? Ayrıca...

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Gelseydin Komisyona.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bir saniye dinler misin.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, Bakan gelsin açıklama yapsın, İç Tüzük'te var.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Aynı saatte basın açıklaması yaptık.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Varank...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Aslında, Bakan ya da ilgili bürokratin buna Komisyonunda cevap vermesi lazım. Komisyon Başkanı yapsın ama mademki bunu yapıyor, biz de yine İç Tüzük 60'a göre gerekli izahatı, soruları sorarız; onu söyleyeyim Sayın Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, ben...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şimdi, Sayın Başkanım bir şey...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, lütfen... Sayın Akbaşoğlu, Sayın Grup Başkan Vekili mevkiinizin söz talebi var.

Buyurun.

27.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Akbaşoğlu'na ben ispatlamaya hazırım dedim, yanlış anladı, ben ispattan kaçınmıyorum. Bir il daha söyleyeyim; Sırnak'ta -şimdi vekilimiz bildirdi- 4 bin kişinin maaşı kesilmiş, bunlar sadece yardım da değil, engellilik, yaşlı bakımı ve yaşlılara verilen ödenekler de işte yardımlar da kesilmiş. Bunlar tamamen analiz edilmiş, hangi köy... Ben geçen hafta burada dosya gösterdim; şu köyde Yeşil Sol Partiye 100 oy, AK PARTİ'ye 10 oy diye giden köylerde tamamı kesilmiş. Benim şu anda elimde engellilerin fotoğrafları var, Sayın Akbaşoğlu'na gösterebilirim. Çocuk bir elini tamamen kullanamıyor -gittim, gördüm- onunki bile kesilmiş. Diyor ki: "Çocuklar bakmak zorunda." Çocuklar bakmak zorunda değil, buna da cevap vereyim; engellilik AK PARTİ'li, MHP'li...

BAŞKAN – Cümleyi tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Engellilik, yaşlı bakımı ya da sosyal yardım, yoksulluk partiye göre değişmez kimin koşulları uygunsa onlara verilir. Ben kesin biliyorum, ilgili komisyondakilerle görüştüm, seçimden hemen sonra kurul toplanmış ve bu analiz yapılmış ve kesilmiş. Yani bunu ispatlamaya hazırım, listeleri kendilerine vereyim, burada halkı yanıltmasınlar. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben de Grup Başkan Vekili olarak söz istiyorum.

Sayın Başkan, bakın...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sataşmadım size.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle, açıklama yapacağım, bak bilgi geldi, şimdi bilgiyi paylaşıcağım, doğru bilgi. Şimdi, sonuç itibarıyla, bunlar öyle kafanıza göre söylenecek rakamlar değil, resmî evraklarla konuşulması, mevzuat dâhilinde konuşulması gereken hususlar.

İki husus var; bir tanesi Sayın Ali Mahir Başarır Bey'in ortaya koyduğu yaklaşım. Sayın Komisyon Başkanımız şunu ifade etti: 60'a göre ben yerimden söz alarak bu konuda açıklama yapmak istiyorum. Çünkü onun kendisinin zikretmesi... "Sanayi Komisyonu" dediniz zaten atıf yaptınız, ben de...

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, ben Sayın Varank'ın söz talebine ilişkin bir karar açıklamadım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tabii, tabii.

BAŞKAN – Açıklamadığım bir karar üzerinden bu tartışmaya gerek yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tartışma yapmıyorum.

BAŞKAN – Ben gündeme geçeceğim, Sayın Varank’ın 60’a göre söz talebini de daha sonra değerlendireceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, şöyle...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, gündeme geçiyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben Ali Mahir Başarır Bey’in sözleriyle ilgili cevap verdim.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - İkinci olarak, Meral Daniş Beştaş’ın söylediği hususla ilgili de partilere göre bir ayrımcılık yok. Bu konuda hem Karaçoban’da hem Çat’ta hem Hınıs’ta hem de Tekman’da bu konuyla ilgili rakamlar nettir ve partilere göre değil, kişilerin kurumlarına göre, mevzuat çerçevesinde değerlendirme yapılmaktadır. 280 kişi engelli raporunu yenilemediği için talep edildiği hâlde, 446 kişi de yoksulluk nafakasıyla ilgili sınırın üzerinde bir gelire sahip olduğu için hangi partiye bağlı olduğuna bakılmaksızın bu konuyla ilgili değerlendirme yapılmıştır.

Bilginize sunuyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, siz tabii ki savunacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, Sayın Beştaş arada size bilgileri verir. Bunu kendi aranızda daha sonra arada çözersiniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sadece HDP’lilerin, bizimkilerin raporu yenilenmiyor değil mi; böyle bir gerekçe olabilir mi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öyle bir şey yok yani...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyorum.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER

1.- Başkanlıkça, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu’nun, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden geri çekildiğine (4/5); Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in, İçişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazılarının 5/7/2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazıları (4/6)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İYİ Parti Grubu Başkanlığının İç Tüzük’ün 21’inci maddesi uyarınca İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Satuk Buğra Kavuncu’nun Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden geri çekildiğine ilişkin yazısı ile Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in İçişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 5 Temmuz 2023 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Şimdi grup önerilerine geçiyoruz.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve daha sonra oylarınıza sunacağım.

V.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, çiftçimizin sorunlarının çözülmesi ve gelecekte benzer problemlerin yaşanmamasına istinaden yasal düzenlemelerin güçlendirilmesi, planlı ekimlerin etkinleştirilmesi, tarım sektöründe ve buğday üretiminde sorunların belirlenmesi ve bu sorunların çözümleri hakkında gerekli çalışmaların yapılması, ihtiyaç duyulan kaynağın ayrılması amacıyla 6/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Temmuz 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/7/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, çiftçimizin sorunlarının çözülmesi ve gelecekte benzer problemlerin yaşanmamasına istinaden yasal düzenlemelerin güçlendirilmesi, planlı ekimlerin etkinleştirilmesi, tarım sektöründe ve buğday üretiminde sorunların belirlenmesi ve bu sorunların çözümleri hakkında gerekli çalışmaların yapılması, ihtiyaç duyulan kaynağın ayrılması amacıyla 6/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 6/7/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmektedir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Evet, bizim bugünkü grup önerimiz tarım sektörün geneliyle ilgili olmakla birlikte esas itibarıyla, buğday fiyatlarıyla ilgilidir çünkü şu anda buğday üreticisi ciddi bir şekilde mağdur hâle gelmiştir.

Şimdi, bu konuşmamda, kısa konuşmamızda üç konuyu ele alacağım. Bir, TMO'nun buğday alım politikasındaki yanlışlıklar. İki, buğday satış politikasındaki yanlışlıklar ve gereksiz ithalat nedeniyle, piyasada malın bollaşması nedeniyle oluşan fiyat düşüşleri.

Şimdi, değerli arkadaşlar, hepimizin bildiği gibi, 2022 yılında buğday alım fiyatı 6.400 lira olarak açıklanmıştı ve piyasada hemen hemen bu fiyat oluşmuştu; ayrıca 1.000 lira destek primi vardır; o, bu yıl da olduğu için o mevzuyla girmiyorum. 2023 yılı için buğday alım fiyatı kalitesine göre 7.500 ve 8.250 lira olarak açıklandı, ikili bir fiyat yapısı açıklandı; tamam, kaliteye göre açıklamasında bir sorun yok. Bu fiyata da hadi fena değil diyelim, girdi maliyetlerini dikkate aldığımızda daha yüksek bir fiyat bekleniyordu ancak şu anda piyasada oluşan fiyat -yani çok istisnai ürünleri dışarıda bırakıyorum- 5.500-6.000 lira değerli arkadaşlar. Yani geçen yıl 6.400 lira ve üzerinde bir fiyat oluşurken girdi maliyetlerindeki bu kadar yüksek artışa rağmen Toprak Mahsulleri Ofisinin yanlış politikaları nedeniyle şu anda vatandaş buğdayını 5.500-6.000 liradan satmak durumunda kalıyor. Çok istisnai bir kısımda,

çok özellikli buğdaylarda 7.000'in üzerinde filan fiyat var ama yaygın olan fiyat bu şekilde. Niye? Şimdi, TMO'nun deposu yok; bunu vatandaş biliyor. TMO tarife dışı engel uyguluyor bir anlamda. Nasıl yapıyor? Fiyat bu ancak almamak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Bir randevu sistemi var yani normal bir vatandaşın bu randevu sisteminden girip, randevu alıp oraya ürün satması diye bir şey neredeyse imkânsız. Peşin ödeme yapmıyor değerli arkadaşlar. Çiftçi zaten gırtlığına kadar borca batmış yani mahsulünü satacak, borcunu ödeyecek, gübresinin parasını, mazotunun parasını ödeyecek, çocuğunu evlendirecek. Üç ay sonraya siz şey veriyorsunuz, hatta sınırsız, ne zaman verileceği belli değil; bu kadar yüksek enflasyon ortamında böyle bir şey olabilir mi? Vatandaş da ne yapıyor? Özel sektöre gidiyor, buğdayını çok düşük fiyatla, açıklanan fiyatın 1.000 lira, 2.000 lira, 2.500 lira altında satmak durumunda kalıyor. Dolayısıyla, TMO'nun bir defa bu alış politikalarını düzeltmesi lazım. Ödemenizi peşin yapacaksınız, hadi peşin olmadı "Üç gün sonra ödemeyi yapacağım." diyeceksiniz ancak o zaman bu fiyat piyasada belki bir miktar oluşabilir.

Satış politikasında yanlışlar var. Şimdi, TMO diyor ki: "Ben bu ürünü kasım ayından itibaren 9.350 liradan satacağım." Yani ucuz ürün de artık yok, ucuz alamayacaksınız. Tamam, 9.350'den satacaksın ama hangi ayda satacaksın? Bu yüksek enflasyonda satışlar kasımdan başlıyor, mayısa kadar sürüyor yani bu kasım fiyatı mı, mayıs fiyatı mı, bütün sezon boyunca oluşacak fiyat mı? Buna ilişkin hiçbir bilgi yok. Böyle bir şey olabilir mi? Yani bu kadar yüksek enflasyonda bugünkü 6 bin lira mı, yoksa dokuz ay sonraki 9 bin lirayı mı tercih edersiniz? Elbette bugünkü 6 bin lirayı tercih edersiniz. O yüzden, satış fiyatındaki politikaya da vatandaş güvenmediği için özel sektör piyasaya alıcı olarak girmiyor. Ya, bu kadar beceriksizlik tarihte görülmüş bir şey değil. Nasıl yapılması lazımdı? Kasımda şu fiyattan, aralıkta bu fiyattan diye. Bunları artırma artırma götürmesi lazım ki fabrikacılar, un fabrikacıları "Fiyatlar artacak ve TMO bunu uygulayacak, ben de piyasaya alıcı olarak gireyim." diyecek ki piyasada bir fiyat oluşması lazım. Bu fiyat da maalesef, bu anlamda oluşmuyor. Dolayısıyla, alış fiyatlarındaki ve satış fiyatlarındaki bu beceriksizlik çiftçiye mağdur etmektedir. Bir de piyasada ürün bol yani ithalat cenneti hâline geldi Türkiye.

Şu anda, değerli arkadaşlar, bakın, sezon başladı, ya, Çukurova'da sezon bitti, İç Anadolu'da neredeyse sezon bitti şu anda bizim Karadeniz'de, Doğu ve Güneydoğu'nun sezonu açıldı, TMO'nun limanlarda buğday bekleyen gemileri var, hâlâ buğday geliyor Türkiye'ye. Fiyat 5.500 lira. Böyle bir rezalet olabilir mi ya? Buna nasıl sessiz kalıyorsunuz ya? Bu kadar büyük bir mağduriyete nasıl sessiz kalınabilir? Hâlâ şu anda mal geliyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama LİDAŞ'lar...

ERHAN USTA (Devamla) – Bir sözünüz varsa gelir burada konuşursunuz.

Vergi... Pandemiye güzel bir şey yapıldı, Eylül 2021'de vergiler sıfırlandı, doğru bir şey yapıldı ama kardeşim ya, bir düzenleme yaptığın zaman arkasına önüne bir bak. Ta, nisana kadar vergi konulmadı, ya, nisan ayında konuldu. Bizim sıfırladığımız vergiyi talebimiz de fazla olduğu için Rusya koydu değerli arkadaşlar. Rusya ihracata, Türkiye ihracatına vergi koydu; bizim almadığımız vergiyi Rusya koydu. Şimdi, nisana kadar, Çukurova'da sezon açılmış, hâlâ sıfır vergiyle ürün getirirseniz bu fiyat elbette piyasada oluşmaz. Yani bu, bile bile çiftçiye mağdur edecek bir politika. Bu kadar büyük yanlış nasıl yapılabilir bunu anlamak mümkün değil. Dolayısıyla TMO şu anda piyasayı regüle edemiyor. Yani TMO... "TMO" diye bir şey yok piyasada ve çiftçi işte kaderiyle baş başa bırakılmış durumda.

Zamanım çok kısa, bir ÇKS problemi var; o zaten yani allahlık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Devamla) – ÇKS nedeniyle ciddi mağduriyet var ama bir başka konu şu: Şimdi, bakın...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – LİDAŞ'lar da TMO da alıyor Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Devamla) – Almıyor kardeşim, almıyor; alsa 5.000-5.500 lira fiyat olmaz. Millet aptal mı 5.500 liradan buğdayını satsın TMO 7.500 lira fiyat verirken?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, fabrikacı alıyordur.

ERHAN USTA (Devamla) – Hayır, almıyor işte.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Fabrikacı alıyordur, fabrikacı alıyordur; yapmayın.

ERHAN USTA (Devamla) – Almıyor, almıyor işte. Ya, niye oraya gidiyor, niye oraya gidiyor?

BAŞKAN – Sayın Usta, Genel Kurula hitap edin.

ERHAN USTA (Devamla) – Niye oraya gidiyor bu?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, LİDAŞ var ya yanında.

BAŞKAN – Sayın Milletvekilim...

ERHAN USTA (Devamla) – Şimdi, bakın, üç ay, mayıs ayında ne yaptı biliyor musunuz? Bir şey daha yaptı: Mayıs ayında un fabrikalarına üç aylık tahsisatı birden verdi. İşin detayını anlatamayacağım yani ucuz buğday, hani un ucuz verilsin diye ucuz buğday veriyor, zararına buğday satıyor TMO. Mayıs ayında ya, sezonda siz fabrikacıları buğdaya boğdunuz. Kardeşim, biz de bu işi yapıyoruz; bakın, biz bu işten kâr eden bir şeyiz. Un fabrikalarını zengin ettiniz ama çiftçiyi mağdur ettiniz; böyle bir şey olamaz. Üç aylık buğdayı verdiğiniz zaman un fabrikası şimdi mal almak için piyasaya girer mi? Girmiyor, işte, o yüzden fiyat 5.500 lira değerli kardeşim. Şimdi dolayısıyla bunlardan vazgeçmek lazım ve bunun maliyeti nedir? Bakın, vaktim azalıyor. 2022 yılında TMO'ya bu nedenle 22,7 milyar lira görev zararı dedik. 2023 yılında, beş ayda 13,5 milyar liralık yani 1,5...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

ERHAN USTA (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Hemen bitiriyorum, istismar etmeyeceğim.

Bir buçuk yıl içerisinde TMO'ya bu yanlış politikalar nedeniyle 36 milyar liranın üzerinde kaynak aktarılmak durumunda kalındı. Aynı rezalet, vaktim olmadığı için söylemiyorum, arpada var, mısırdaki var, ayçiçeğinde var değerli arkadaşlar. Dolayısıyla çiftçiyi mağdur edecek bu politikalardan vazgeçilmesi gerekir diye söylemek istiyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri hakkında Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Sümeyye Boz'a ait.

Sayın Boz buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar ülkenin tüm kaynaklarını rant uğruna bitirdiği gibi tarım ve çiftçiyi de bitirme noktasına getirmiştir. Verimli topraklara ve zengin su kaynaklarına rağmen bugün ülkede tarım yapılamaz hâle gelmiştir. Elbette iktidarın bir tarım politikası yok demiyoruz, iktidarın tarım politikası tarım alanlarını imara açmaya, maliyetleri katbekat artırmaya ve çiftçiyi tarlasından koparmaya dönüktür. Özellikle tarımda tekelleştirmeye gitmesi iktidar için de bir tercih olarak kendini göstermiştir. Toprak Mahsulleri Ofisinin verilerine göre ülke genelinde hububat hasadı yüzde 10 civarında. Hububat hasadının en yoğun olduğu bölgede ise Diyarbakır, Urfa, Mardin, Antep'le birlikte Akdeniz Bölgesi

kentleri bulunmakta. Ancak Türkiye'nin 2'nci büyük ovası olan Muş Ovası kanun gereği gözetilmesi gerekirken ve tüm ülkeye yetecek bir potansiyele sahipken teşvik yapılmıyor, çiftçilerin sorunları giderilmiyor, tarım arazileri üzerinde ise yapılaşmaya göz yumuluyor. İktidarın her alandan rant elde etme politikaları ve bu politikalar sonucunda tarım arazileri yabancı şirketlere peşkeş çekiliyor. Bugün doğru ve akılcı bir yaklaşımla Muş Ovası Türkiye'nin tahıl ihtiyacının büyük bir ölçüde karşılanmasını sağlayacak bir potansiyele sahip. Şeker pancarı üretiminin en yaygın yapıldığı kentlerden biri olan Muş fakat burada ise Muş fabrikası özelleştirilerek, şeker fabrikası özelleştirilerek insanlar binbir emekle ektiği tarlalarından elde ettikleri ürünlerini satamaz hâle geldiler. Bu yüzden de çiftçiler ellerindeki ürünleri elden çıkaramadıkları için çevre illerdeki başka kentlerdeki şeker fabrikalarına yönelmek durumunda kaldılar, tabii ki bu da üretici için, çiftçi için ekstra masraf, ekstra yakıt demek. Böyle bir durumda onlar için bir zarar meydana çıkmış oluyor.

Tarım ürünlerinin yanı sıra, tütün üretimi konusunda da Muş'ta yerli tütün üreticileri desteklenmesi gerekirken yabancı tütün üreticileri desteklendi. 26 ilde yüz binin üzerinde çiftçi var ve bu çiftçiler tütün üretimi sağlıyorlar. Hâl böyle iken kapasite geliştirme çalışmaları yapmak yerine 2011'de tekel fabrikası kapatıldı. Madem tütünle ilgili bir faaliyet yapılmak isteniyordu da niçin 2011 yılında tekel fabrikası kapatıldı ve şu anda ise yabancı sermayedarların tütün fabrikası kurmasıyla ilgili güzellemler yapılıyor, onların açılışlarına katılıyor ve günde bir saat içerisinde 10 ton üretim yapılacak denilerek reklamlar sunuluyor. Hiçbir şekilde yerli üreticinin bu konuyla ilgili desteklendiğine dair tek bir ibare göremiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Boz.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – İktidar sadece çiftçiye değil, tüm yurttaşları muhtaç duruma düşüren politikalarına devam ediyor. Ülkede derinleşerek devam eden ekonomik krizle birlikte gübre ve yakıt maliyetleri de üretimi olumsuz etkilemekte. Tarım ve gıda krizi ancak demokratik, halkçı, kamucu ve ekolojik bir programla ve örgütlenmeyle aşılabılır. Bizler de iktidarın sermayedarları önceleyen politikalarına karşı, yerli üreticilerin ve çiftçilerin yanında olacağımızı bir kez daha buradan dile getirmiş oluyoruz.

Genel Kurulu selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Ömer Fethi Gürer'e ait.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarımda planlama ve öngörünüz yoksa sorunların üstesinden gelemezsiniz. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde çiftçi sayımız azalıyor, ekim alanları daralıyor, sorunlar katlıyor. Buğday ise son dönemin en somut göstergesi. Toprak Mahsulleri Ofisi, geçtiğimiz yıl seçim geliyor diye buğdaya geçmişe göre iyi bir taban fiyat verdi. Çiftçi de bunu görünce, geçtiğimiz yılın sonunda ekimini yaparken daha fazla buğday ekti. Buğday ekimi yaptığı süreç sonunda ürünün hasat dönemi de mayısta Çukurova'da başladı, diğer bölgelerde devam ediyor ama Toprak Mahsulleri Ofisi bir hata yaptı, siyasi iktidarında yanılttı, stoklarını yeterli hâle getirmek için alıma girdi. Hasat yapılmadan önce alıma girdiği için de depolarını ithal buğdayla doldurdu. 6,5 milyon ton, beş ayda bu ülkeye, gitti buğday ithal etti; 2 milyar 131 milyon dolar da dövizimizi yurt dışına teslim etti. Depolar dolu, hasat başladı; taban fiyat bu yıl geçtiğimiz yılın yanına ulaşmasa da yüzde 24 artış gerçekleştirildi. Enflasyon yüzde 40, buğdaydaki taban fiyat artışı yüzde 24; buna rağmen, yine de Toprak Mahsulleri Ofisi alıma giremedi

çünkü deposunda yer yok. Lisanslı depoculuk yapılan yerlerde de “Buğdayı onlara götürün.” dedi ama 42 ilde lisanslı depoculuk var, diğer illerde yok, örneğin Niğde’de lisanslı depoculuk da yok. Sonra, randevulu alım sistemi tıkanınca çiftçiye tüccara mahkûm etti, tüccar da durumdan haberdar olunca fiyatı kırdı ve şu anda girdi maliyetlerine göre çiftçi ürününü ürettiğinin altında fiyatla tüccara vermek zorunda kalıyor. Bir yıllık süreçte artan, yüzde 113’ü bulan kredi borçlarından dolayı şu anda çiftçi bankalara 415 milyar lira da borçlu. Ne yapsın? Hasat yaptı -ilaç para bekler, tohum para bekler, gübre para bekler- ürününü düşük fiyatla vermek zorunda kalıyor. İşte, Adalet ve Kalkınma Partisinin tarımda uyguladığı yanlış politikalarla, bu yıl çiftçi para kazanamadığı için ekim, kasım, aralıkta belki de buğday ekiminden uzaklaşacak; bu, daha çok ithalat demek, daha çok sorun demek. Ve planlama olmadıkça da cepte para olsa gidip raftaki artışı ile ürün alacak durumu olmayacak ya da rafta ürün ortadan kalkınca açlıkla tehdit edilir duruma geleceksin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Güler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Onun için, bu Meclis araştırmasıyla konu gündeme alınmalı, tartışılmalı. Biz bu ülkeyi seven insanlarız. Fikrimizi, düşüncemizi tarladan alıp buraya getiriyoruz; çiftçinin, üreticinin durumunu söylüyoruz. Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili arkadaşlarımızın olduğu yerlerde ofislerden çiftçiler randevu alıp buğdaylarını götürüp verebiliyorlar mı; size şikâyet etmiyorlar mı?

(AK PARTİ sıralarından “Veriyorlar.” sesleri)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Orada da mı ayırım yapıyorsunuz? Orada da mı yandaşınız var da sizinkiler veriyor, bizimkiler veremiyor? Orada da mı bu olaylara bu şekilde bakıyorsunuz? Toprak Mahsulleri Ofisinin randevu sistemine girin bakalım, randevu veriyor mu? Otuz gün sonra ödeme, çiftçiye gerekli desteği verme, ondan sonra Türkiye’yi ithalata mahkûm et, Ukrayna’dan gelecek, Rusya’dan gelecek buğdayı gözetle, tahıl koridoru tıkanırsa buğday kaç liraya fırlayacak onu düşün.

Gelin, kendi ülkemizin çiftçisine sahip çıkalım.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri hakkında Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Sayın Abdullah Doğru.

Buyurun Sayın Doğru.

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İYİ Parti Grubu Meclis araştırması açılması teklifi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz aldım, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere AK PARTİ hükûmetleri üretimi bir millî güvenlik meselesi olarak görmekte, üreticisine ve çiftçisine bilinçli destek vermektedir. Devletimizin bu alanda attığı her adım, hayata geçirdiği her proje, milletimizle buluşturduğu her hizmet üreticisini korumaya yöneliktir. 2022 yılında, bir önceki yıla göre 2.250 lira olan buğdayı 7.450 liraya almıştık. 7.450 liranın 1.000 liralık kısmı Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından ödenmiş olup serbest piyasada 6.450 liradan işlem görmüştü. Geçen sene, 2022 yılında çiftçilikle uğraşan arkadaşlarımız bilirler, o zamanki gübre maliyetlerine ve mazot maliyetlerine baktığınız zaman, bu seneki üretime baktığınız zaman fiyatların da yarı yarıya düştüğünü görürsünüz. Enflasyonun çok arttığından bahsediyorsun ya Sayın Vekilim, bu maliyetler geçen yıllara kıyaslandığı zaman, 2022 yılındaki gübre ve mazot maliyetlerinin ne kadar geriye çekildiğini de görüyor olmanız lazım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aralık ayında ekim yapıldı, aralık ayında! Aralık ayında ekim yapıldı; gübrenin, mazotun fiyatına aralığa göre bakacaksınız, hasat dönemine göre bakma. Yüzde 60'ı enflasyon.

ABDULLAH DOĞRU (Devamla) – Toprak Mahsulleri Ofisi buğday alım fiyatlarını geçtiğimiz ay açıklamıştır ve bu açıklamış olduğu fiyat 8.250 liraya ek olarak 1.000 lira yani 9.250 lira piyasada ciddi bir memnuniyet oluşmuştur.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tüccar memnun, çiftçi mutlu değil.

ABDULLAH DOĞRU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biz fiyatları belirlerken sizin gibi size gelen taleplerle değil... Biz, çiftçimize hem gözümüzü açarak hem de kulağımızı açarak...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çiftçi kalmadı ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hangi gözünüzle?

ABDULLAH DOĞRU (Devamla) – Çiftçilerimizle ve bütün paydaşlarımızla, aldığımız fiyatı ona göre oluşturduk; onun için çiftçimiz şu anda bu fiyatlardan memnun.

Sorun şu: Geçen sene elinde kalan, geçen sene stok yapan buğday tüccarlarımızın şu andaki piyasaya etkisini artırmak için oluşturduğu kamuoyunun baskısı altındayız. Toprak Mahsulleri Ofisinin lisanslı depoları şu anda vatandaşlarımızdan buğdayını alıyor ve herhangi bir sorun yoktur; ben, Adana'da siyaset yapan, Adana'da çiftçilik yapan bir vatandaş olarak söylüyorum bunu. Vatandaşlarımız bu konuda yanlış yönlendirilmesin, Toprak Mahsulleri Ofisimiz çiftçimizin her zaman yanındadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Adana'da kuraklığın etkisiyle buğday olmadı buğday!

ABDULLAH DOĞRU (Devamla) – Toprak Mahsulleri Ofisimiz çiftçimizi her zaman koruduğu gibi hem buğdayda hem arpada hem mısırdaki da göreceksiniz aynı şekilde bu korumacılığı... (CHP sıralarından gürültüler) Çiftçilerimizin kesinlikle şunu bilmesini istiyorum: Çiftçilerimiz tüccara boğulmasınlar, biz çiftçimizi tüccara boğdurmayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Toprak Mahsulleri Ofisiyle çiftçilerimizi mağdur ettirmeyeceğiz, çiftçilerimize zarar ettirmeyeceğiz, çiftçimizin ürettiği alın terine kesinlikle halel getirmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Görevinizi yapın o zaman, görevinizi yapın; görevinizi yapın, boğdurmayın.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Doğru.

ABDULLAH DOĞRU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, dört beş senedir ben burada muhalefetin “Çiftçileri mahvettiniz, çiftçileri bitirdiniz.” sözlerinin karşılığında -bir ay olmuş, seçimin üzerinden bir ay geçmiş- bir iktidar partisinin milletvekili olarak soruyorum: Ya, seçimi siz mi kazandınız bu kadar yüksek sesle konuşuyorsunuz ya? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Seçimi biz kazandık, çiftçilerimiz bu yapmış olduğumuz politikaya mükâfat olarak seçimde bu sonucu bize verdi, onun için aynı şeyleri söyleyerek iktidara gelemesiniz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve arkadaşları tarafından, İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden imzaya açılması amacıyla 21/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Temmuz 2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/7/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Erzurum

Grup Başkan Vekili

Öneri:

21 Haziran 2023 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve arkadaşları tarafından verilen (635) grup numaralı İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden imzaya açılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak 6/7/2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Adalet Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum, Genel Kurulu da.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz günlerde yaşamını yitiren Devrimci Demokratik Kadınlar Derneği yöneticisi, Kürt kadın aktivist Halide Dündar'ı sevgi ve saygıyla anmak istiyorum.

Kadına yönelik şiddet bu ülkenin temel sorunlarından, hatta en yakıcı sorunlarından biri olarak devam ediyor. Bianet gazetesinin birkaç verisini sizlerle paylaşmak istiyorum: Özellikle yerel ve ulusal basından derlenen bu verilere göre, Haziran 2023'te erkekler en az 25 kadını öldürdü, en az 62 kadına şiddet uyguladı, en az 17 kız ve oğlan çocuğunu istismar etti, en az 7 kadını taciz etti. Bu rakamların hepsi sadece basına yansıyan rakamlar, bir de yansımayan rakamlar söz konusu yani bunlar sadece tespit edilenler. Bu nedenle, buradan başlayarak iktidarın dili ve kadın politikalarından bahsetmek istiyorum; özellikle dili, politikaları ve dayattığı toplumsal yaşam koşulları kadın cinayetlerinin ve şüpheli kadın ölümlerinin artmasındaki en önemli etkenlerden biri olarak duruyor karşımızda. Özellikle İstanbul Sözleşmesi'nden hukuksuzca çekilme kararı iktidarın politikalarının aslında en çarpıcı ve en can alıcı örneği yani mecazen değil, gerçekten en can alıcı örneği olarak hayata geçirildi.

İki yıl önce İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının yürürlüğe girmesi kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmalarını nasıl zayıflattı biraz bundan bahsetmek istiyorum. Yani bu söylediğimiz şeyin altını dolduralım, adli ve idari birimler açısından neler oldu ülkede? Sözleşmeden çekilme kararından beri -bir rakam daha vererek ilerleyeyim- 600'den fazla kadın öldürüldü ve 500'e yakın şüpheli kadın cinayeti yani şüpheli kadın ölümü gerçekleşti; biz bunları da cinayet olarak tanımıyoruz. Her şeyden önce kararın yayınlanmasının ardından kolluk güçlerinin yasal mevzuatın da ortadan kalktığı yönündeki söylem ve davranışları kadınların kolluk güçlerine başvurularında engel oluşturdu. Buradan, bizi dinleyen... Yani bununla ilgili aslında bir örnek vermek istiyorum, çok sıcak bir örnek, Diyarbakır'da 4

Temmuz günü 22 yaşındaki Kübra Yurt Sur'daki evinde 4'üncü kattan şüpheli bir şekilde düşerek ağır bir şekilde yaralandı, boşanma aşamasında olan bir kadın Kübra Yurt ve sistematik bir şekilde eşinden şiddet gördüğü kayda geçmiş bir kadın yani belgeler bize bunu veriyor. Dolayısıyla, Kübra şu anda ağır yaralı ve ilk ifadesinde polise ifade vermek istemediğini çünkü güven duymadığını ifade etti ve eş tarafından çocuklarıyla tehdit edildiğini ifade etti çünkü defalarca gitmiş olduğu hâlde bu yaşam hakkı koruma altına alınmamıştı ve felç kalma riski var. Eş, polis tarafından ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı. Bugün gerçekleşti bu olay. O nedenle, kolluğa dair böyle bir örnek ile ilerlemek istiyorum.

Bizi dinleyen bütün kadınlara buradan seslenmek istiyorum: 6284 sayılı Kadını ve Aileyi Koruma Kanunu hâlâ yürürlüktedir. Şiddet tehdidi altındaysanız, kolluk güçlerine, ŞÖNİM'lere ve kendi ilinizdeki kadın örgütlerine başvurabilirsiniz. Kolluk ve yargı koruma tedbirlerini uygulamak zorundadır. Bu çok önemli bir bilgi, buradan bütün kadın yurttaşlarımıza bunu tekrar söylemek istiyorum.

Bir de KADES uygulamasından bahsetmek istiyorum. Büyük bir mücadele ve ısrarımız sonucunda KADES uygulamasına Kürtçe dil seçeneği kondu, artık sadece Kürtçe konuşan kadınlar açısından da KADES kullanılabilir durumda ama KADES'in ne kadar kullanılabilir olduğu, teknik problemleri falan hâlâ tartışmalı. Bu da böyle bir bilgi olarak dursun.

Pratikte koruma kararlarının nasıl uygulandığına dair birkaç örnek de vermek istiyorum. Özellikle, koruma kararlarının İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararından sonra ne kadar kısıldığına vurgu yapmak istiyorum. O tarihten beri altı aydan uzun süre verilmiş koruma tedbir kararı neredeyse hiç yok. Buna karşın kadın örgütlerine yapılan şiddet başvurularında inanılmaz bir artış var yani onların tavrı nedeniyle kolluğa veya yargıya güven zayıflamış ama kadın örgütlerine dair de bir başvuru artışı söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

ADALET KAYA (Devamla) – Sözleşmeden çekilme kararı, yargı pratiklerinde de cinsiyetçi yaklaşımların yeniden artmasına yol açtığı kadın ve LGBTİ+'lara yönelik işlenen suç davalarında karar verme süreçleri faillerin lehine olacak biçimde uzatılıyor.

Yine, kadın cinayetlerinden yargılanan faillere ceza indirimi uygulanıyor; bununla ilgili olarak da Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 33 yaşındaki TRT sanatçısı Hatice Kaçmaz'ı öldüren Orhan Munis'e "Kaçmaz evlenme teklifini kabul etseydi cinayet işlenmezdi." gerekçesiyle ceza indirimi uygulamış olmasını örnek olarak vermek istiyorum. Aynı zamanda Pınar Gültekin davasında benzer bir indirim uygulandı, haksız tahrik indirimi.

Bir de cinsel şiddet davalarında failler genellikle hiçbir şekilde yargılanmıyorlar, yargı önüne çıkarılmıyorlar çünkü etkin bir soruşturma yürütülüyor; yargı önüne çıkarılanların tamamı da neredeyse beraatle oradan çıkarak elini kolunu sallayarak devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KAYA (Devamla) – Sayın Başkan, rica ediyorum.

BAŞKAN – Son cümle lütfen.

ADALET KAYA (Devamla) – İki cümle lütfen.

Bir de Diyarbakır'dan bir örnek vermek istiyorum. Diyarbakır'da cinsel şiddete maruz kalan, özellikle Polis Memuru Enes Aydemir tarafından defalarca cinsel şiddete maruz kalan ve Adli Tıp raporunun onayladığı, tecavüzü doğruladığı bir olaydan bahsetmek istiyorum. Enes Aydemir, hiçbir şekilde soruşturma yürütülmedi, yargı önüne çıkarılmadı.

Son olarak da şunu söylemek istiyorum. İstanbul Sözleşmesi sadece kadın hakları açısından değil, Türkiye demokrasisi açısından da hukuk devleti olma açısından da çok önemli bir sözleşmedir; bu nedenle bunun tartışılacağı, konuşulacağı yer burasıdır. Ben genel görüşme talebimizin buradan kabul edilmesi, ortak akıl ve vicdanla tartışarak, konuşarak hep birlikte özellikle kadın cinayetlerine ve şüpheli kadın ölümlerine dair birlikte bir karar vermemiz gerektiğini düşünüyorum yani ne yapalım, izleyelim mi bütün bu olup bitenleri? Çünkü ülkedeki en yakıcı konulardan biri olarak önümüzde duruyor.

Saygıyla selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri hakkında İYİ Parti Grubu adına söz talebi Sayın Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu.

Buyurun Sayın Yanıkömeroğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, İstanbul Sözleşmesi’ni hazırlayan, sözleşmeye ev sahipliği yapan, herhangi bir çekince koymaksızın imzalayan ve Parlamentosundan geçiren ilk ülkedir. 11 Mayıs 2011 tarihinde imzalanmış ve 2014’te yürürlüğe girmiştir. Kadın cinayetlerinin yoğun olarak yaşandığı 2019, 2020 yıllarında bazı kesimler tarafından sözleşmenin Türk toplumuna, örf ve âdetlerine uygun olmadığı iddiası ortaya atılmış ve sözleşme tartışmaya başlanmıştır. 20 Mart 2021 tarihinde bir gece yarısı Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararıyla Türkiye’nin sözleşmeden çıkacağı ilan edilmiştir. Ardından ikinci bir Cumhurbaşkanı kararı yayımlanmış ve yürütmeyi durdurma kararının reddedilmesi sonucu 1 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla Türkiye sözleşmeden imzasını çekmiştir.

Tarihsel gelişimi bu şekilde olan İstanbul Sözleşmesi’nden yasal mevzuatımıza tamamen aykırı bir şekilde çıkmıştır. İstanbul Sözleşmesi temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası bir sözleşmedir ve normlar hiyerarşisinde kanunların üstünde yer alır. Bu sebeple, feshi için Parlamento kararı gereken sözleşmeden Cumhurbaşkanı kararıyla çıkılması hukuka aykırıdır.

İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik şiddet konusunda bağlayıcılığa sahip ilk uluslararası sözleşmedir. Sözleşmenin 4 temel ilkesi vardır: Kadına yönelik her türlü şiddetin ve ev içi şiddetin önlenmesi, şiddet mağdurlarının korunması, suçluların kovuşturulması ve cezalandırılması, kadına karşı şiddetle mücadele alanında bütüncül ve etkili politikaların hayata geçirilmesi.

Kadınları yalnızca aile içerisinde konumlandırmak isteyen ve şiddetle baş başa bırakan Hükümet, İstanbul Sözleşmesi’nden çıkarak bu zihniyetini tüm dünyaya kanıtlamıştır. Kurucumuz Ulu Önder Atatürk, cumhuriyetin ilk yıllarında bir dizi kanunla toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hakları konusunda Avrupa ülkelerinden önce önemli adımları atmıştır ancak sonrasında yürütülen yanlış politikalar derin bir toplumsal cinsiyet eşitsizliğine sebep olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yanıkömeroğlu, buyurun.

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (Devamla) – Bunun sonucunda ise kadına yönelik şiddet vakaları artmış hatta önlenemez bir hâl almıştır. En temel insan hakkı olan yaşama hakkı ihlal edilen kadınlara yönelik devletin sorumlulukları vardır. Kadınlara yönelik her türlü şiddeti önlemek, bu konuda etkin politikalar üretmek, devletin kurumları arasında iş birliğini ve koordinasyonu sağlamak, mevcut yasal düzenlemelerin uygulanıp uygulanmadığını denetlemek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaktır. Devletin temel görevleri bunlarken ülkemizin Cumhurbaşkanı bir gece yarısı İstanbul Sözleşmesi’nden çıkmıştır. Biz, İYİ PARTİ olarak, her zaman söylediğimiz gibi, kadınların kazanılmış haklarına müdahale edilmesine hiçbir zaman izin vermeyecek, kadına yönelik şiddeti artıracak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alalım.

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (Devamla) – ...ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini körükleyecek her eğilimin karşısında olacağız. Bu sebeple İstanbul Sözleşmesi’nin tekrar gündeme alınmasını istiyoruz. “Kadın cinayetleri politiktir, İstanbul Sözleşmesi yaşatır.” diyoruz.

Teşekkür ederim Başkanım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Gülcan Kış’a aittir.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yeşil Sol Parti Grubu önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kadına yönelik şiddet yirmi bir yıllık AKP iktidarı döneminde giderek artmıştır. Biz kadınlar olarak hiç bitmeyen fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddetle karşı karşıyayız. Milletin iradesini yok sayanlar, Meclisi görmezden gelerek, Anayasa’mızı ayaklar altına alarak İstanbul Sözleşmesi’ni bir gecede feshettiler. İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararı sonrası ve beraberinde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un da yürürlükten kaldırılmak istenmesi tartışmaları sonrası, kadın cinayetlerinin failleri cesaretlendirilmiş, İstanbul Sözleşmesi’nin fesih kararıyla kadına şiddet ve cinayet rakamlarında artışlar gözlemlenmiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi sizlerle birkaç rakam paylaşmak istiyorum. Kadın örgütleri tarafından yapılan araştırmalara göre, Türkiye’de 2023 yılının ilk altı ayında 148 kadın öldürüldü. Yine, maalesef, bundan tam üç gün önce, Mersin ilimizde, daha 27 yaşında olan genç bir kadını, hemşehrimiz Esra Asena Temir erkek arkadaşı tarafından gördüğü şiddet sonucu hayatını kaybetti. Mersin’de son altı ay içerisinde 3 kadının öldürüldüğü açıklanmıştır. 2020-2022 arasında 914 kadın erkekler tarafından öldürüldü, 632 kadın ise şüpheli şekilde ölü bulundu. 2022 yılında 23 kadın, öldürüldüğü anda fail hakkında tedbir kararları olmasına rağmen korunamadı. Öldürüldüğünde tedbir kararı olan kadınların yüzde 50’si boşanma aşamasında olduğu erkekler tarafından öldürüldü.

Değerli milletvekilleri, mevcut sistemde cezasızlık politikası faillerin yakalanmadığı ve kadın cinayetlerinin önünü açan bir hâle büründü ve cinayetlerdeki artışın sebebi de “Ben zaten kadın-erkek eşitliğine inanmıyorum.” diyen bir bakış açısıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kış.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) – İstanbul Sözleşmesi’ni feshedenler, 6284 sayılı Yasa’nın kaldırılmasını ittifak koşulu yapanlar kadın cinayetlerini teşvik edip cesaretlendirmekten başka bir fayda sağlamamıştır.

Değerli milletvekilleri, 28’inci Yasama Dönemi içerisinde kadınlarımızın bizlerden bir beklentisi var, kadına yönelik şiddetle mücadelenin hemen başlatılması gerekmektedir. İstanbul Sözleşmesi derhâl yeniden yürürlüğe konulmalıdır. Kadına şiddet davalarına bakan özel yetkili mahkemeler ve Yargıtayda ayrı bir ceza dairesi kurulmalı, tüm savcı, hâkim ve adli kurumlarda çalışanlar bu konuda özel eğitime tabi tutulmalıdır. Kadınlara şiddet uygulayan şahıslara indirimsiz bir şekilde hukuki yaptırımlar uygulanmalıdır. Kadınlarımız, artık, adaleti ve güvenliği sosyal medyada aramak durumunda kalmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) – Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili ve bir cumhuriyet kadını olarak kadın düşmanı politikaların hayata geçirilmesine asla izin vermeyeceğiz. Her kadın özgür ve başı dik bir şekilde hak ettiği bir yaşamı sürdürecektir. 6284 sayılı Yasa’yı tam ve etkin olarak uygulattıracağız.

Bu duygu ve düşüncelerle kadına yönelik şiddetin araştırılması önerisini desteklediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Çiğdem Erdoğan Atabek.

Buyurun Sayın Erdoğan Atabek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YSP’nin grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyor, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Şiddetle mücadele hususunda iktidara geldiğimiz ilk günden itibaren tavrımız tavizsiz bir şekilde ortadadır. Kadına yönelik şiddetle mücadeleimiz Avrupa Konseyi Sözleşmesi’yle başlamadı. 2000 yılından önce kadına yönelik, aileyi korumaya yönelik tek bir yasamız vardı; 4320 sayılı Ailenin Korunması Yasası’ydı. 2000 yılından sonra kadına yönelik şiddetin önlenmesi politikası Anayasa’da, yasalarda ve genelgelerde yapılan değişikliklerle geliştirilerek uygulanmaya devam etti. Avrupa Konseyi Sözleşmesi sonrası da bizim kadına yönelik şiddetin önlenmesi için mücadelemiz “ama”sız ve tavizsiz bir kararlılıkla devam etmektedir. Bu alanda elde edilen kazanımlar aynen korunmaktadır. Nitekim, ülkemizde çok kapsamlı bir şekilde hazırlanmış olan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunu’muz yürürlüktedir. Bununla birlikte “ikincil mevzuat” dediğimiz uygulama yönetmeliklerimizi de çıkardık. Ayrıca, uygulamada yaşanan sorunların çözümü için 2022 yılında çıkardığımız kanunla ısrarlı takibi suç hâline getirdik ve bazı suçların kadına karşı işlenmiş olmasını “suçun ağırlaştırılmış hâli” olarak düzenledik ve kamuoyunda “kravat indirimi” olarak bilinen taktiri indirimleri de tekrar düzenledik. 2015 yılında elektronik kelepçe, 2018 yılında KADES uygulamasını hayata geçirdik.

Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Konsey üyesi 46 ülkenin normalde imzalaması gereken bir sözleşme olmasına rağmen Konsey üyesi 46 ülkenin 44’ü imzalamış ve onların 7’si onaylamamıştır. Sözleşme sadece Avrupa Konseyi üyesi ülkeler tarafından imzaya açılan bir sözleşme değil, tüm dünyanın var olan ülkelerine imzaya açılan bir sözleşmedir. Bu vesileyle CEDAW’ı, Binyıl Kalkınma Hedefleri’ni, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’ni 190’ın üzerinde ülkenin imzaladığını düşünürsek İstanbul Sözleşmesi’ni şu an sadece Avrupa Konseyi üyesi 37 ülkenin imzalamış olması düşündürücüdür. Şu an çekince koymayı düşünen, kafalarında soru işareti olan ülkeler de bulunduğunu biliyoruz. Avrupa Konseyi Sözleşmesi 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 3’üncü maddesine dayandırılarak feshedilmiştir; dolayısıyla “hukuksuz” ibaresine kesinlikle katılmıyoruz. Ayrıca, Danıştay, fesih kararının iptal istemine oy çokluğuyla ret kararı vermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Atabek.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Devamla) – Sözleşmenin feshedilmesi, ülkemizde şiddet mağdurunun korunması, desteklenmesi ve güçlenmesi için ihdas edilen yasal ve idari yapıyı etkilememektedir.

Bir insan hakkı ihlali olarak gördüğümüz, kabul ettiğimiz ve yürüttüğümüz kadına yönelik şiddetle mücadelemiz, kanuni düzenlemelerimiz, politika belgelerimiz, koruyucu ve önleyici mekanizmalarımız kapsamında bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sıfır tolerans ilkesiyle, aynı kararlılıkla, aynı etkin şekilde uygulanmaya devam edecektir, bundan hiç kimsenin endişesi olmasın. Biz kararlılığımızı net bir şekilde devam ettiriyoruz.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Neden günde 3 kadın ölüyor?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Devamla) – Burası milletin kürsüsü, isterseniz gelip düşüncelerinizi buradan paylaşabilirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen Genel Kurula hitap edin.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Neden günde 3 kadın ölüyor?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Devamla) – Lütfen bana sözlü şiddet uygulamayın, rica ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Devamla) – Grup önerisini Genel Kurulun takdirine sunuyor, yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve arkadaşları tarafından, konut kiralarda yaşanan artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Temmuz 2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 6/7/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve arkadaşları tarafından, konut kiralarda yaşanan artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (8 sıra no.lu) Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 6/7/2023 Perşembe günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Suat Özçağdaş.

Buyurun Sayın Özçağdaş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve televizyonları karşısında ve dijital mecralardan bizleri takip eden sevgili yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisi grup önergesi adına söz almış bulunuyorum. Sayın Başkanım, size de yeni dönemde başarılar diliyorum arkadaşlarınızla birlikte.

Bugün sizlerle İstanbul ve diğer büyükşehirlerimiz başta olmak üzere tüm kentlerimizde etkisini her geçen gün artıran barınma ve yaşam krizine dair vermiş olduğumuz araştırma önergesini görüşeceğiz. Kiralardaki fahiş artışlar nedeniyle yoksullar, dar gelirli, işsizler, incinebilir gruplar,

kamu görevlileri, devlet memurları, emekliler, öğrenciler ve toplumun her kesimi olumsuz etkilenmekte ve bu artışların altında ezilmektedirler. Örneklerle değerlendirmek gerekirse, İstanbul’da 2019 yılının Mayıs ayında konut kirası ortalama 1.963 lira iken Mayıs 2023 itibarıyla yüzde 707’lik bir artışla 15.847 lira olmuştur. Örnek olarak, Sultanbeyli ilçemizde -ki dezavantajlı bir ilçemizdir- 2019 yılı Mayıs ayında konut kirası ortalama 1.121 lira iken Mayıs 2023 itibarıyla yüzde 740’lık artışla 9.422 lira olmuştur. Yine, benim de yaşadığım Üsküdar ilçemizde -ki ben de bir kiracıyım, aynı sorunları ben de yaşıyorum- Yavuztürk Mahallemizde, dar gelirli hemşehrilerimizin olduğu bir mahallede 2019 yılında ortalama kiralar 1.070 lira iken bugün itibarıyla 11 bin lira olmuştur. İstanbul Planlama Ajansı verilerine göre İstanbul’da 4 kişilik bir ailenin aylık ortalama yaşam maliyeti 35.380 liradır sevgili arkadaşlarım. Asgari ücretle -ki ülkemizin büyük bir çoğunluğu, çalışanlar asgari ücretle geçinmektedir- çalışan yurttaşlarımız 2019 yılında 2.020 lira alırken çok yeni zamla birlikte ancak 11.402 lirayla yaşamlarını sürdürmek zorundadırlar. Bir başka deyişle, kiralar minimum 10 kat artmışken asgari ücretin sadece 5 kat artmış olduğunu görüyoruz. Bunun doğal sonucu olarak kiracılar bir yandan yangın yerine dönmüş olan mutfaklardaki gıda enflasyonu ile boğuşurken diğer yandan kiralarını ödeyemez hâle gelmişlerdir. Kredi kartı borçlanmasıyla ayı çevirmeye çalışan bu kesimler her geçen gün artan bir borç batağına saplanmaktadır. Evlerinden çıkmak durumunda kalan kiracılar fahiş fiyat zamları nedeniyle ev bulamamaktadırlar. Güvencesiz işlerde çalışan, işsizlikle boğuşan kent yoksulları her geçen gün barınamaz hâle gelmektedirler. Üniversite eğitimi için ailesinin bulunduğu kentlerden farklı kentlere giden ancak yurtların yetersizliği nedeniyle kiralık evlerde barınmaya çalışan dar gelirli ailelerin çocukları kiralık konut yükü altında ezilmektedirler. Mevcut düşük maaşlar nedeniyle İstanbul gibi kentlerde barınamayacak duruma gelen devlet memurları diğer illere tayin istemekte ve âdeti büyük şehirlerden kaçmaktadırlar. Şimdi, bu derin kriz karşısında saray iktidarı ne yapmaktadır? Yüzde 25 kira artış sınırı. Bu durum kira tespit davalarının artmasına neden olmaktadır, ev sahipleri ve kiracıları karşı karşıya getirmektedir, her iki taraf arasında yaralanma ve hatta ölümle sonuçlanan olayların yaşanmasına neden olmaktadır, toplumsal huzurun ortadan kalkmasına neden olmaktadır. İktidar yargıya kurduğu baskıyla kira tespit davalarındaki ilk celseleri 2024 yılına vermektedir sevgili arkadaşlar. İktidar partisi mensuplarının yargıdaki durumu yakından takip etmesini özellikle istirham ediyorum. Büyük bir insani kriz hâline gelmiş olan bu soruna nasıl geldik? Bir kere, öncelikle barınma ve konut hakkının gerek taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler gerekse Anayasa’mız tarafından bir hak olduğunun, bir sorumluluk olduğunun altını çizmek isterim. Tabii, burada çok geçmişten bugüne yaşamış olduğumuz bazı sorunlar var. 1961 Anayasası’nda barınma hakkının bir gerekliliği olarak yoksul ve dar gelirliilere öncelik verilirken neoliberal ekonomi politikalarının izlerini taşıyan 1982 Anayasası’yla konutun bir yatırım ve rant aracı olarak algılandığını görmekteyiz. Bu neoliberal iktisat politikalarının etkileri, AKP iktidarlarının tercihiyle dar gelirliilerin temel konut edinme aracı olan ve ülkemizde Batı kent ve benzeri çok başarılı örnekleri olan konut kooperatifçiliğinin pasivize edilmesiyle birlikte konut, artık dar gelirliilerin sahip olduğu bir yaşam alanı olmaktan çıkmış, belirli sınıflar için büyük ölçüde kullanım değeri için değil değişim değeri için ihtiyaç duyulan bir tüketim malına dönmüştür. Geçmişte eve giren bir maaşla girdiği kooperatifte yaptığı küçük yatırımlarla ev sahibi olan emekçiler ve dar gelirliiler için insan onuruna yakışan bir konut sahibi olmak bugün artık bir hayaldir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özçağdaş.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) – Dolayısıyla, ilk ve öncelikle tespit edilmesi gereken konu, bugün yaşanan konut krizi ve kentleşme sorununun derinleşmesinin temel nedeni, bugün AKP tarafından sürdürülen neoliberal siyasetlerdir. Bu tarihsel sürecin ve AKP iktidarının ülkeyi büyük bir ekonomik bunalıma sürükleyen politikaları da diğer bir önemli nedendir. “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” mottosuyla

uyguladığı, kerameti kendinden menkul ekonomi anlayışının yarattığı yıkım, ülkenin tüm kaynaklarını betona ve beslediği çeteleşmiş yapılara aktardığı ekonomik tercihlerinin getirdiği ekonomik bunalım, dolar-euro kurunun ve enflasyonun geldiği nokta Sayın Cumhurbaşkanının geçmişte dolandırıcılıkla suçladığı Sayın Mehmet Şimşek'i bugün kurtarıcı olarak atamış olması sonucunu beraberinde getirmiş bulunuyor. Yaşamakta olduğumuz bu barınma krizinin bir diğer nedeni de ülkemize gelen kontrolsüz göç nedeniyle ülkemizin yolgeçen hanına dönmesidir. Dolayısıyla Meclis çatısında bu sorunun tüm boyutlarıyla ele alınması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümleliz lütfen.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) – Hemen tamamlıyorum.

Ülkemizdeki konut kiralarda son yıllarda yaşanan bu artışların nedenlerinin belirlenmesi ve yaşanan kira artışlarına yönelik alınabilecek önlemlerin ve politikaların tespit edilmesi amacıyla Anayasa'mızın 98'inci ve İç Tüzük'ümüzün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince vermiş olduğumuz bu Meclis araştırması önergesinin kabul edilmesi için çağrıda bulunuyoruz.

Konut edinmek, sağlıklı yaşam, barınmak temel haktır. Yüce Meclis çatısı altındaki iktidar mensuplarına sesleniyorum: Muhalefetin bütün önermelerini reddederek Meclisi işlevsiz hâle getirmek bir siyaset olamaz. Müsaade edin, destek verin, konut fiyatları altında ezilen, fahiş kiralarda ezilen yurttaşlarımızın sorunlarını gelin beraber konuşalım. Çok sayıda önerimiz var, birlikte tartışalım, birlikte akıl üretelim, yüce Meclis yüz yıldır bunun için kurulmuştur. Muhalefetin her önermesini reddetmek bir siyaset biçimi değildir, umuyorum bugün farklı bir tavır içine girersiniz. Ben de dâhil olmak üzere bütün kiracılar sizden bu soruna muhalefetle birlikte sahip çıkmanızı bekliyoruz.

Hepinize sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Yılmaz Hun'da.

Sayın Hun, buyurun. (Yeşil Sol Partisi sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİSİ GRUBU ADINA YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İktidarın başını kuma gömen ekonomi politikaları halkın gerçekliğinden kopmuş durumdadır. Bunun en tipik örneklerinden biri de gündemimiz olan kiralarda meselesidir.

Çıkardığınız yasa ve kurallarda halkın yaşadığı sorunları çözmek yerine oldukça ağırlaştırıyor. AKP sözcülerine bakarsanız, kiralarda yüzde 25 oranında artırılması, bunun aksini yapanların da yaptırıma maruz kalması gerekiyor. Madem böyle bir kural getirdiniz, yüzde 25 üzeri kira artışı yapan ve yaptırıma maruz bırakılan kişi sayısını kamuoyuna açıklayabilir misiniz? Türkiye'de bu oranın çok üzerinde artışlar hem haneler hem de iş yerleri için uygulanıyor. Neredeyse her yerde üç yıl içinde yüzde 500'den fazla artan kiralarda mevcuttur. Birçok kiracı vatandaş ve işletme kira artışları nedeniyle çok zor dönemlerden geçmektedir. Külliye uyurma olan bu yüzde 25 oranı neye göre belirlenmiştir? Tüketici ve üretici enflasyonu resmî olarak yüzde 100'e yaklaşmışken ve siz, serbest piyasa ekonomisinden yanayken kira artışları yüzde 25'te kalabilir mi? Önceki gün açıklanan enflasyon oranı yüzde 40 değil mi?

Eğer, kira ve geçim sorunu çözülmezse, birçok yerde kiracı ve ev sahipleri arasında şiddet ve cinayete varan durumlar yaşanacaktır. Son bir ayda İstanbul ve Ankara başta olmak üzere 100'ü aşkın vaka yaşanmış, insanlar çaresizlikten birbirine saldırmışlardır. Seçim bölgesi Iğdır'da da bir fırıncı esnafımız kirasının 50 binden 90 bine çıkarılmasına itiraz ettiği için çıkan tartışmada dükkân sahibi tarafından vurulmuştur. Tüm bu cinayetlerin sebebi ve asıl teşvik ve tahrik edicisi AKP iktidarındır, azmettiren AKP'nin iflas eden nas ekonomisidir. Ev sahipleri de kiracılar da bu rejimin mağdurlarıdır.

Değerli milletvekilleri, özellikle düşük ücretli çalışanlarda, işsizlerde, emeklilerde kira meselesi yaşamı altüst etmiş durumdadır. 10.400 TL açlık sınırının altında yaşayan büyük bir nüfus vardır. Neredeyse tüm kamu çalışanları 34 bin TL olan yoksulluk sınırının altında yaşamaya çalışıyor. Çalışanların yoksullaştığı, işsizlerin ve emeklilerin açlıkla yüz yüze kaldığı, gençlerin ülkeyi terk ettiği bu cehennem sizin eserinizdir. Yürüttüğünüz saray, savaş ve yandaş siyaseti ülkeyi batırmaktadır. Bugün ülkenin en temel meselesi beyin göçü ise doktorlar, mühendisler ve nitelikli insan gücü ülkeyi terk ediyorsa bu sizin siyasetinizin sonucudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Hun.

YILMAZ HUN (Devamla) – İnsanlar çalışmasına rağmen geçinmiyor, şiddete maruz kalıyor. Ne yaşamın ne de emeğin kıymetini bırakmadınız.

2023 yılı içerisinde ülkeyi terk eden doktor sayısı binlerle ifade ediliyor. “Giderlerse gitsinler.” dediniz, gidiyorlar işte. Bugün 6 Temmuz; Doktor Ekrem Karakaya geçen yıl bugün Konya’da görevinin başındayken öldürüldü. Onun şahsında, görevini yerine getirirken yaşamını yitiren tüm sağlık emekçilerini de saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, peki, çözüm nedir? Biz Yeşil Sol Parti olarak barınmayı en temel insan haklarından biri olarak görüyoruz. Bunun için kamunun yurttaşlar için konutlar inşa etmesi, inşaat maliyetlerini düşürecek tedbirler alması, doğru bir gelir politikası hayata geçirmesi, kamu denetimlerini artırması gerekir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ HUN (Devamla) - ...ancak bu şekilde, ilk etapta, AKP-MHP iktidarının kiracılarla ev sahiplerini karşı karşıya getirmiş olmasının önüne geçebiliriz.

Yeşil Sol Parti olarak, barınmak haktır diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Selman Özboyacı.

Buyurun Sayın Özboyacı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELMAN ÖZBOYACI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Gazi Meclisimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Yirmi bir yıldır milletimizin her derdine derman olmuş ve yirmi bir yıldır milletimizden kesintisiz güvenoyu almış bir parti olarak bizler de elbette ülkemizde yaşanan kira artışlarının farkındayız. Sadece bu konu değil, milletimizin sıkıntı çektiği her konuda da samimiyetle vatandaşımızın lehinde çalışmalar yapıyor, bize duyulan güveni boşa çıkarmamak için var gücümüzle çalışıyoruz.

En başta şunu belirtmekte fayda var ki kira artışları sadece ülkemizde yaşanmıyor. Malumunuz, 5,5 milyon insanın öldüğü ve bütün dünyayı etkisi altına alan salgınla beraber bozulan ekonomik düzenlerin oluşturduğu kira artışları Amerika, İngiltere, birçok Avrupa ülkesi ve dünyanın birçok ülkesinde de maalesef büyük bir problem olarak bütün insanlığın karşısında duruyor.

Gittikçe daralan konut arzının üstüne yaşadığımız büyük deprem felaketi kira ve ev fiyatlarının maalesef ülkemizde daha da yükselmesine sebep oldu. Nitekim, biz de diğer bütün ülkeler gibi, bütün dünya gibi bu problemi çözmek için önlemler alıyor ve denetimlerimizi sıklaştırıyoruz. 2022 yılında fahiş kira artışlarına “Dur!” demek adına yüzde 25 üst sınır uygulaması başlatarak önemli bir tedbiri devreye almıştık. Temmuz ayı itibarıyla da inşallah, kira sözleşmelerinde bu uygulamayı devam ettireceğiz. Üst sınır uygulaması hukuki yönden kiracıyı koruyacak, oluşabilecek anlaşmazlıklar karşısında ise 1 Eylül’den itibaren ara buluculuk işlemleri başlayacak.

Sadece denetim ve tedbirin bu problemi çözmek için yeterli olmadığını biz de biliyoruz ama sosyal konut projelerimizle gerçekleştirdiğimiz büyük devrimin de bütün milletimizin takdirinde, teveccühünde olduğunu da buradan belirtmek lazım. İşte, bu sosyal konutlarla yaptığımız devrimi inşallah, konut arzını dengeleyebilmek için daha da artırarak sürdürmeye devam edeceğiz. TOKİ Başkanlığımızca 1 milyon 270 bin konut ve 37 bin 760 sosyal donatı bugüne kadar ortaya konulmuş durumda. Sosyal konut projeleri ve afet konutları da, malumunuz, deprem bölgesinde hızla yükselmeye devam ediyor. Diğer projelerle birlikte orta ve uzun vadede konut sayımızı arttırarak kira fiyatlarındaki şişkinliği ortadan kaldırmak için var gücümüzle çalışıyoruz.

Burada son olarak bir konuya değinmek istiyorum. CHP'nin vermiş olduğu bu öneride İstanbul'daki artan kira fiyatlarından da örnek verilmiş. Bu konuda samimiyseniz -ki samimi olduğunuzu düşünüyorum- ve bir çözüm ortaya koymak istiyorsanız, lütfen önce İBB tarafından engellenen kentsel dönüşüm projeleri hakkında da muhakkak birkaç konuya değinmeniz lazım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Önergeyi kabul edin, araştırılmalı.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) - Çünkü İstanbul'da bizim kentsel dönüşüm projeleri vasıtasıyla hedeflediğimiz ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özboyacı.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) - ...beş yılda inşa edeceğimiz 1,5 milyon yeni konutun orta ve uzun vadede konut sayısını artıracığını, buna katkı sunacağını ve bunun da kira fiyatlarını aşağı çekeceğini siz de bizim gibi gayet iyi biliyorsunuz.

Neticede, biz bu sorunun farkındayız ve her konuda olduğu gibi çözüm için gayret ediyoruz. Milletimizin sorunların çözümü için kime güvendiğinin en önemli göstergesi de geçtiğimiz seçimlerde açıkça tescillenmiş oldu. Milletimiz, sorunların çözümü için de yine yirmi bir yıldır olduğu gibi, AK PARTİ'ye ve Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın kadrolarına güveniyor.

Akşama bazı basın organlarında muhtemelen “Kira artışlarının Mecliste araştırılması AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddedildi.” diye haberler yaptırarak olsanız da bizim derdimiz, magazin, gündem olmak, haber yaptırmak değil, milletin derdine gerçekten derman olmak. O yüzden vatandaşlarımız hiç endişe etmesin, bize duyulan güveni, bugüne kadar olduğu gibi, bugünden sonra da inşallah hiç boşa çıkarmayacağız ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – ...CHP'nin içinde başlayan koltuk savaşları bitmeden bu sorunu çözmüş olacağız inşallah.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, bir, önergemizin karşılığında, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin ve Başkanının kentsel dönüşümü engellediğini söyledi.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – “Başkan” demedim, “İBB” dedim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – “Başkan” demedi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İki, açıklamalarına ilişkin “Yarın akşam bunu, AK PARTİ'nin engellediğini televizyonlarda vereceksiniz ve bizim derdimiz magazin değil.” diyerek sataşmıştır; yerinden bir dakika söz istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Başarır, İYİ Parti hatibinin konuşmasından sonra karar vereceğiz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamam.

BAŞKAN – Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Sayın Yüksel Arslan’a aittir.

Buyurun Sayın Arslan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; CHP grubunun kira fiyatlarındaki artışlarla ilgili olarak vermiş olduğu önerge hakkında İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuya geçmeden önce, son yapılan zamlarla birlikte emekliler çok mağdur edilmiştir, bunun derhâl yeniden ele alınması gerektiğini hatırlatmak istiyorum. Emekli maaşı sadece emekli vatandaşlarımızı değil, ülkenin tamamını etkilemektedir. Emekli maaşı yüksek olursa emeklilik teşvik edilir, genç işsizlik azalır, bu gerçekle emekliye verilecek zammı sadece emekli cephesinden değerlendirmek yanlış olur. Bilindiği üzere, refah payı hariç SSK, BAĞ-KUR emekli maaşı zammı belli oldu ancak çok üzücüdür ki seyyanen zam emekliye verilmemiştir. Emekli maaşları enflasyonun altında ezilmiştir.

Burada 2 adet adaletsiz durum vardır: Adaletsiz durum, büyüyen ekonomiyle birlikte vergi gelirleri de artmakta ve dolayısıyla toplam ekonomi büyümektedir ancak söz konusu büyümeden işçiye, memura ve emekliye pay verilmemektedir. Adaletsiz durum ise çalışan ile emekli arasındaki maaş farkı emekliliğin önünü tamamen tıkamıştır. Örneğin 30-32 bin lira maaş alan bir devlet memuru emekli olduğu zaman 11 bin lira maaş alacak, dolayısıyla 65 yaşına kadar her şartta çalışacak, bir de ev kirası verirse emeklinin hâlini düşünün. Kişinin sağlık gibi durumlardan ötürü emekli olması hâlinde yani erken emekli olduysa -65’ten önce- evi de kira ise geçinmesi mümkün değildir. Kira paralarının emekli maaşını ve asgari ücreti aştığı bir ülkede üreten, gelişen veya yaşamaktan keyif alan bir toplum inşa etmek mümkün değildir; bu durum sosyal yaralara neden olmaktadır.

Anayasa’mıza göre barınma hakkı kamusal bir haktır. Anayasa taslak metninde “Herkes temel insani gereksinimlerini karşılayabilecek, insan haysiyetine yakışır biçimde konut ve barınma hakkına sahiptir.” diyor. Ancak bilindiği üzere, Türkiye’de her geçen yıl ev sahibi olma oranı zorlaştı, hele sabit gelirliler, artık araba, ev alma hayalini dahi akıllarından geçiremeyecek duruma geldi.

Eylül 2021’den itibaren ekonomik temelleri hazırlanmadan faiz indirimi süreci başlatıldı. Faizlerde en son geldiğimiz nokta, yüzde 8,5’a kadar çekildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arslan, buyurun.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) – Ekonomik temeller hazırlanmadan bunun yapılması Türkiye ekonomisini içinden çıkılmaz bir hâle getirdi. Dolar kuru patladı, dolara bağlı olarak yüksek bir enflasyon, yüzde 85’lere çıkan enflasyon Türkiye’de yaşanmaktadır. Türkiye büyük bir barınma krizine girdi, konut fiyatları patladı ve ciddi bir yoksullaşma oluştu. Kur korumalı mevduatta ne kadar mali yüke katlandığımızı da hiç kimse bilmiyor. Eylül 2021 itibarıyla bütçenin önümüzdeki dönemde ödeyeceği faiz yükü 723 milyar liraydı. Bu faizi düşürmekle -ekonomide meydana gelen bu sıkıntılardan sonra- 723 milyar lira olan faiz yükü 2 trilyon 894 milyara çıkmıştır, 4 katına çıkmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye tarihinde ilkler yaşanmaya başlandı. Artık kiracılar açık artırımla emlakçılarda toplanıyor, kim fazla verirse ona veriliyor, açık senetler imzalatılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümleliz lütfen.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) – Bu düşüncelerle Genel Kurula teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özçağdaş, yerinizden bir dakika, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Sayın Selman Özboyacı'ya teşekkür ediyorum, en azından sorunu kabul etme noktasına gelmiş bulunuyorlar fakat son günlerde takip ediyorum, burada ne sorun konuşulsa “Bu sorun var, üstüne başka sorunlar da var ama biz çözeriz.” demekten başka bir cevap alamıyoruz iktidardan. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinin çoğunluğu partinizde yani İstanbul muhalefetindedir ve bu çoğunluk sizde olduğuna göre İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisine bu konuyla ilgili getirdiğiniz bir konu varsa ve reddedilmişse milletin kürsüsünde, Mecliste paylaşabilirsiniz. Böyle bir konu yok; kentsel dönüşüm bizim dönemimizde artmıştır İstanbul'da, devam ediyor.

Artı, kaldı ki böyle bir durum varsa -sadece İBB için değil, diğer konular için de- işte bu araştırma önergesini o yüzden değerlendirmemiz gerekiyor. Herhangi bir belediyemiz, herhangi bir kurumumuz bir eksiklik gerçekleştiriyorsa, ortaya koyuyorsa bunu araştıralım diye araştırma önergesi veriyoruz zaten. Reddetmeyin, buyurun “Evet.” deyin araştırma önergesine, hep beraber araştıralım ülkede konut sorununu kimin oluşturduğunu.

Son olarak şunu söylüyorum Sayın Özboyacı'ya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Bir cümleyle efendim...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sadece kayıtlara geçsin diye söylüyorum: İBB 1.563 tane kentsel dönüşüm projesine iptal davası açmış, benim kastım budur.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Sayın Özboyacı, Mecliste konuştuğumuz bu konuları, çok rica ediyorum, “magazinel işler” olarak nitelendirmeyelim. Bu üslup doğru bir üslup değil, bunu düzeltmenizi rica ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Magazin sizin işiniz ya!

V.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- *CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve arkadaşları tarafından, konut kiralalarında yaşanan artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 15/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 6 Temmuz 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VI.- SEÇİMLER**A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM****1.- Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim**

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve İYİ Parti Grubuna düşen 1 üyelik için Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçmeden önce 4 sayın milletvekiline İç Tüzük 60'a göre söz vereceğim.

Sayın Burhanettin Kocamaz, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin-Erdemli-Silifke Otoyolu Projesi'ne ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2018 seçimleri öncesinde AKP Mersin-Erdemli-Silifke Otoyolu Projesi'nin tamamlanacağını sözünü vermişti. Üzerinden iki seçim geçmesine rağmen otoyol bir türlü hizmete alınamamıştır, otoyolda sadece bu seçim dönemine ait göstermelik bir çalışma başlatılmıştır. Daha önceki seçim beyannamesinde tamamlanacağı konusunda vaatle bulunulmasına rağmen Mersin-Erdemli-Silifke Otoyolu Projesi niçin bugüne kadar tamamlanıp hizmete alınamamıştır? Bu yol artık çile yolu hâline gelmiştir. Sayın Ulaştırma Bakanını bir hafta sonu helikopterle vatandaşların çektiği çileyi yerinde tespit etmeye davet ediyorum. Proje tutarında gecikmeden kaynaklı herhangi bir kamu zararı oluşmuş mudur? Oluşmuş ise bu kamu zararı ne kadardır? Bu çileli Mersin-Erdemli-Silifke Otoyolu Projesi'ni ne zaman tamamlamayı ve hizmete almayı planlıyorsunuz? Bu konuda herhangi bir planınız var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Murat Çan...

30.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinin tek dersten dolayı mezun edilmediklerine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gençlerimizin geleceğini karartmak, Türkiye'nin geleceğini karartmaktır ve hiç kimsenin buna hakkı yoktur. Ülkemizin en köklü üniversitelerinden biri olan Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesinde bu yıl çok vahim bir durum yaşanıyor. Öğrenciler mezun olmalarına ramak kala sadece tek bir dersten dolayı mezun edilmediler. Gözünüzde şöyle bir canlandırın: Bir öğrenci bütün dersleri AA derecesiyle geçmiş ve mezun olacak ancak bir ders yüzünden bütün emekler çöpe atılıyor ve bu, mobbing uygulanarak, baskı yapılarak gerçekleşiyor. Hukuk ve adalet eğitimi alan öğrenciler kendilerine yapılan hukuksuzluğa, uygulanan mobbinge karşı tepkilerini mezuniyet töreninde ortaya koydular. Burada üniversite yönetimine hassasiyet çağırısı yapıyorum. Hiçbir öğrencimizin mağduriyetine yol açmayın, derhâl gerekli tedbirleri alın, diplomadan korkmayın.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Sait Yaz...

31.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, terör devleti İsrail'in Filistinlilere karşı yaptığı şiddete ve vahşete, Kur'an'a karşı yapılan alçakça saldırılara zemin hazırlayan İsveç'e ve diğer Batı ülkelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Terör devleti İsrail'in Filistinlilere karşı yaptığı şiddet ve vahşet tahammül edilemez bir boyuta ulaşmıştır. İsrail'in her gün artarak devam eden zulüm ve yıkım politikalarını şiddetli bir şekilde lanetliyorum, buna karşı suskun olanları da Allah'a havale ediyorum.

Son bir hafta içinde, Filistin'in Cenin kentinde sivil, silahsız ve savunmasız insanlara karşı yapılan saldırılarda en az 10 ölü ve onlarca yaralının yanı sıra, yüzlerce tutuklama vardır. Bunun bir an önce son bulması için bütün yetkilileri sorumluluğa davet ediyorum.

Ayrıca, bütün insanlığın kurtuluşu için indirilen iman kitabımız olan Kur'an'a karşı yapılan alçakça saldırılara zemin hazırlayan İsveç ve diğer Batı ülkelerini telin eder, yakılan Kur'an sayfalarının ateşinin er geç kendileri de yakacağını bildirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Selçuk Özdağ...

32.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Gelecek Partisi milletvekillerinin “Saadet Partisi” adıyla bir grup kurduklarına ve grup olarak taleplerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Siyasi partiler demokrasinin vazgeçilmez unsurudur. Seçimler olmuştur ve 16 parti milletvekilleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilmektedir. Eğer demokrasiden bahsediyorsak iktidar ve muhalefet varsa bahsedebiliriz. Grup imkânlarından faydalanan partiler olduğu gibi, 51 milletvekilinin partileri de grup imkânlarından faydalanamamaktadır. Bu, İç Tüzük’ün bir noktada azizliği gibidir. Burada bugün itibarıyla Gelecek Partisi milletvekilleri olarak “Saadet Partisi” adıyla bir grup kurmuş bulunmaktayız. Grubumuzun hem partilerimize, partimize hem Türkiye Büyük Millet Meclisine hem milletimize hem de aynı zamanda demokrasiye faydalı olmasını temenni ediyorum.

Demokraside denetim mekanizmaları çok önemlidir. Bunlar zaman zaman Sayıştayla yapılar -iktidarlar- zaman zaman da burada, müfettişlerle, medyayla, sivil toplum kuruluşlarıyla yapılır ama gördüğümüz odur ki bu noktada, bunlar sınıfta kalmış vaziyettedirler. O zaman bizler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – ...burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinin imkânlarından faydalanmak istiyoruz ve bu faydalanmayı da demokrasinin bir gereği olarak istiyoruz. Problemleri dile getiren, çözüm önerilerini sunan, aynı zamanda bu iktidara karşı denetim mekanizmasını, demokrasinin imkân verdiği kadarıyla yapabilen ve yapmak isteyenler olarak burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yer almış bulunmaktayız ve buradan şunu söylemek istiyorum: Komisyonlarda görev alınca kadar komisyon çalışmalarına ara verilmesini ve İç Tüzük’ün bize vermiş olduğu hakları kullanıncaya kadar da bir an önce grup imkânlarından faydalanma noktasında da Meclis Grup Başkanlarının ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bize bu imkânları sağlamasını temenni ediyoruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Aradan sonra.

Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum ve değerli Grup Başkan Vekillerini ve Sayın Selçuk Özdağ’ı da arkada bir çay içmeye davet ediyorum.

Kapanma Saati: 16.41

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.20****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Muhammed ADAK (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan 12 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

**VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 12)*

BAŞKAN – Komisyon yok, ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan 13 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris’te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13)*

BAŞKAN – Komisyon yok, ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 11 Temmuz 2023 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.21